

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravl. prejemam mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petlivrst (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 31 v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna p. t. t. vrsta: po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izv. emši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga: vsi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrančurana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
oštne hranilnice avstrijske št. 24.737, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 186.

Ruska pretiravanja o naših izgubah. - Grof Tisza o položaju. Burianova izjava.

Avstrijsko prerojenje Istre.

Gotovo ni dežele v Avstriji, kjer bi iridentizem tako drzno dvigal svojo glavo kakor v Istri. Mesta ob morju kakor Koper, Piran, Poreč, Rovinj so bila najhujša gnezda iridentiteta, ki so izrabili vsako priliko, da so demonstrirali javno za Italijo, peli ob Leginih prireditvah Garibaldijeve in druge anti-avstrijske pesmi in bili pripravljeni biti vsak čas v obraz s pestjo avstrijskemu mišljenju in čustvovanju. Znano je, kako so lezli ob času, ko je imela spremeljati laška bojna ladja princa Wieda v Italijo, iridentiteta na zvonike in zrl s pričakovanjem na morje, da pozdravijo »znaniško odrešenja«, križarko »Quarto«, ali kakor se je že pravilo oni vojni ladji. Iz teh krajev v en se je tudi delalo s polnim parom, z vsemi sredstvi, da se zaduši avstrijski slovensko-hrvatski značaj dežele in se ji da laško lice, da bo Istra bolj godna za združitev z Italijo, ki je od pamtike stezala svoje roke po naši obali. Uradovanje laško, laške šole, še v cerkvi so nastopali proti domačemu jeziku prebivalstva, gospodarski boj od strani iridentiteta »signori« proti domačemu avstrijsko čutečemu prebivalstvu. Kakor poroča Angelo Vivante v znani svoji knjigi »Iridentismo Adriatico« (Firenze 1912), so se obrestovala v Istri popolno varna hipotekarna posojila, ki so bila vknjižena na zemljišča mladoletnih, še pred par leti s 16 odstotki. Lega je imela posejane šole po čisto slovensko-hrvatskih šolah in je skušala prepeljati srca otrok s protiaustrijskimi in protinacionalnimi tendencami. Deželna uprava v laških rokah. Slovincem in Hrvatom, stebru avstrijske misli ob Adriji, niso hoteli dati šol. Kdor pregleduje kulturno zgodovino Istre, se mora čuditi, kako se je slovenski in hrvatski narod tako razvil.

In sedaj je prišla vest, da dobi 40 slovensko-hrvatskih krajev, ki so leta in leta prosili pri laških mogotcih zastoj pravice, od

vladnih organov svojo ljudsko šolo v domačem jeziku. Protiaustrijske legaške iridentistične tendence zgubljajo tudi v Istri svoja tla, Istra gre avstrijskemu prebujenju nasproti!

Po zadnjem ljudskem štetju so našli v Istri 147.000 Italijanov in 223.000 Slovincem in Hrvatov. Deželni zbor istrski je štel — vsled kurijalnega sistema — ob svojem prvem zasedanju l. 1861. poleg 28 laških poslancev samo dva Slovence-Hrvate. Tedaj si anastopila virilista-skofa buditelja avstrijskega duha Istre, Dobrila in Vitezič, in zahtevala enakopravnosti. Deželni zbor istrski sklene z vsemi glasovi proti trem, da je izključni jezik zbornice laški. Tega sklepa ni avstrijska vlada sankcionirala. Počasi so si Slovinci-Hrvati v Istri priborili devet mandatov. Po novem volilnem redu iz leta 1908. so dobili Slovinci-Hrvati od 44 sedežev v zbornici 19, Italijani so si jih pridržali 25. Vkljub veliki numerični premoči Slovincem-Hrvatov imajo Lah večino. Po vojni upamo na novo pravičnejšo deželnozborsko volilno reformo.

V državni zbor so imeli na podlagi volilne reforme leta 1907. odposlati Slovinci in Hrvati v Istri tri poslance, Italijani tudi tri. Toda zadnje volitve so pokazale, kako zelo se maže Italijanom zagotovljena posest. Vivante navaja v prej omenjenem delu zgled, ki jasno osvetluje istrske razmere. V Materadi blizu Umaga so našli leta 1900. 13 Hrvatov-Slovincem in 908 Italijanov. Ob volitvah leta 1907. je dobil hrvatsko-slovenski kandidat 1 glas — leta 1911. pa pri volitvah Slovinci-Hrvati 245 glasov. Zakaj to? Zato, ker je Ciril-Metodova družba za Istro tam otvorila šolo.

Veli Jože v Istri vstaja! Avstrijski duh Istre gre na dan. Aspiracije laških iridentiteta so vsled sijajnih zmag našega orožja padle v vodo. Povdarjamo in tega ne smemo pozabiti, da je bila slovensko-hrvatska duhovščina, ki je vzbudila v Istri avstrijski slovensko-hrvatski element in resila Istro iz laških protiaustrijskih krempljev. Slo-

vensko-hrvatska duhovščina, cesarju in Avstriji vedno tradicionalno globoko vdana, bo vedela svoje delo nadaljevati.

Resnično avstrijska naša slovensko-hrvatska Istra, avstrijska misel ob Adriji na plan!

Grof Tisza o položaju.

Budimpešta, 14. junija. (K. u.)

V ogrskem državnem zboru je govoril ministrski predsednik grof Tisza o položaju:

»Tik pred sklicanjem ogrskega državnega zbora smo začeli ofenzivo proti Italiji s takimi vojnimi čini, o katerih pa se danes še nočem izjaviti, ker nočem prehitovati dogodkov, ki so po moji sodbi že sedaj vpleli nevenljive laborije v venec slave naše armade. (Živahno odobravanje). Nato spominja na nemško zmago na morju, katere se ogrska javnost veseli z vsem žarom svoje duše.

Z začetkom državnega zbora pa je enaka v času v velikem obsegu započeta ruska ofenziva; boji še niso zaključeni, ampak butajo s svojimi valovi na celo našo rusko fronto. Javna poročila naznanjajo, da so Rusi s to ofenzivo dosegli znaten uspeh na dveh točkah. Levo krilo naše bukovinske armade smo morali vzeti nazaj, v Volinju stoječe armade pa so bile na celi fronti potisnjene nazaj.

Sploh ne mislim teh dogodkov niti tožiti niti zmanjševati. Maslim, da sem ogrskemu narodu dolžan popolno odkritosrčnost in mislim, da bi žalil ogrski narod, če bi vsled zgrešene in sploh neumestne obzirnosti skušal te dogodke prikriti. (Zbornica pritruje). Pa ravno tako odkrito in pri popolni zavesti z mojo besedo združene odgovornosti lahko izjavim, da boj nadaljujemo s prav istim junakim pogumom, trdovratnostjo in nerazrušljivo voljo za zmago. Večji del naše fronte je tudi še danes neizpremenjen v naših rokah in potrebne odredbe so že storjene, tako da utemeljeno lahko upam, da je to samo začasen dogodek, ki ne bo trajno vplival na potek dogodkov. (Živahno pritrujevanje in ploskanje.)

Nato grof Tisza primerja sedanjí položaj z raznimi prejšnjimi dogodki in pravi:

»Če pomislimo, da je ob drugem zasedanju ogrskega državnega zbora sovražnik še vedno stal v Karpatih in je grozila že vojna z Italijo, da se je takrat začelo zmagovito prodiranje, ki nam ni priborilo samo izgubljenega, ampak tudi široko rusko ozemlje, na drugi strani pa da je prav tedaj prišla vojna napoved od strani Italije, vprašam tedaj, ali je bil takrat pred nami samo en človek, ki bi mogel verjeti, da nam zavrtni napad Italije prinese današnje vojaške posledice? Če tedaj tekom cele vojne nobena stvar pri ogrskem narodu ni mogla omajati upravičenega samozaupanja in nezrušljive volje za zmago, tedaj moramo biti danes globoko hvaležni za doseganje uspehe in z upravičenim zaupanjem gledati na menjajoče se dogodke tega velikanskega boja.

Izjava zunanjega ministra.

Ker so se ententini in nemški državniki v zadnjih svojih govorih dotaknili našega zunanjega urada, zato grof Tisza prosi, da sme z milostnim dovoljenjem ogrskega državnega zbora prebrati izjavo zunanjega ministra barona Buriana. Ta piše:

»Cilj naše vojne je čimprej ko mogoče priboriti si zmagovit mir. Monarhija je morala v svetovno vojno, ker je bil ogrožen njen obstoj. Grozno sarajevsko hudo delstvo ni bila slučajna iskra, ki bi mogla z lastno silo celi del naše zemlje zagnati v požar. Posvetilo je samo s blestečimi barvami v temo, v kateri so Rusija in njene zaveznice sistematično pripravljale napad na Avstroogrsko. Politika, kakor jo je v prejšnjih letih vodila Srbija, ni bila lasina politika tega malega kraljevstva. V Srbiji propagirana ruska politika je bila pravzaprav ofenziva, kajti za posledico je mogla imeti samo ali naše pozivanje ali oborožen odpor.

Za nas je že zaključeno vprašanje, kdo nosi krivdo za dejanski izbruh vojne. Grey je večkrat poudarjal, da bi se izognili vojni, če bi se bil po našem ultimatu sprejel predlog za konferenco, toda naš zunanji minister opozarja na poročila našega petrografskega poslanika, ki ravno tako kakor nemška poročila pričajo o postopanju Angličan in Nicolsena začasa bosanske krize. Ta poročila kažejo, da Anglije ni ostala

LISTEK.

Na italijanskem bojišču.

(Pismo slovenskega vojaka.)

Poslednji žarki zahajajočega solnca so poljubovali pusta kraška tla, ko smo dali slovo mali gorski vasi. Pot nas pelje čez hrib, poraščen z nizkim grmičevjem, približno kakor Sv. Jošt nad Kranjem. Naša četa, obstoječa iz 6 konj in 20 mož, se počasi pomika naprej. Vedno bolj in bolj se mrači in kmalu zavladala grobna tišina nad celo pokrajino. Vsa narava se zaziblje v sladko spanje. Le udarci konjskih kopit udarjajo v tiho noč. Zdi se mi, da tudi narava sanja lepe čase nekdanjih dni, ko je ubog Kraševac pasel živino po tem hribovju. In danes? Samotno sameva narava, le tu pa tam se zdrami in zaječi ob udarcu težke granate.

Zaradi slabe poti se počasi premikamo naprej. Tu se eden izpodtakne in pade v jamo, narejeno od granate. Zakolne, vstane in zopet nadaljuje svojo pot. Tam se zopet sliši globok vzdih.

Končno vendar pridemo na vrh. Pred nami se razgane krasna dolina z malo vasjo, in še nižje teče Soča, ob

kateri se bijejo že toliko časa hudi boji. Danes je mirno in bojni grom je utihnil. Po kratkem času pridemo v vas. A to ni nič več podobno vasi. Razen par hiš so vsa poslopja podrta. Podrti zidovi žalostno štrlijo proti nebu in čakajo nadaljne usode. Konje pustimo tukaj, sami se pa z največjo pozornostjo podamo naprej. Molče stopamo eden za drugim, pri srcu pa nam je tesno, posebno onim, ki stopamo prvičkrat v strelni jarek.

Zbude se mi spomini na krasna dijaška leta in srce mi hrepeni nazaj v lepo Gorenjsko, v prijazno, tiho Vrbo. Kje so moji sošolci? Nekaj jih že krije črna zemlja. »Na svidenje,« vam kličem, »nad zvezdami.«

Se par korakov in že ležimo v strelnem jarku, ki je narejen nalašč za strojnico. Vse je lepo in liče urejeno: mize, stoli ter svete podobe na stenah. Sedaj se oddahnemo, ker smo tako neopaženo dospeli na cilj.

Mirno je potekla noč in nastalo je krasno pomladansko jutro. Vse zeleno, vse v najlepšem cvetju. Od desne in leve drhti prijeten vonj dehtečih breskev, črešenj in drugega sadnega drevja. V zelenem smrečevju pa prepeva črni kos in se veseli pomladi. Prijetno se razlega njegova melodija v rano jutro.

Deset korakov za postojanko se nahaja vaško pokopališče. Grobovi so razkopani in razbiti, spomeniki leže daleč na okoli. Tu in tam stoji palma s povešeno glavo.

Pod menoj se vije bistra Soča, toliko opevana od Gregorčiča. Takrat sem te videl samo v duhu, a danes si pred menoj. Srdito se zaganjaš ob bregove in z velikim sumom hitiš naprej, kakor bi se ti kdo ve kako mudilo. Ko bi znala govoriti, bi povedala marsikaj, kako si hodila in kaj si med potjo doživela. A ti molčiš. Le valovi udarjajo ob skale in govorijo večno pesem, ki se izgubi med šumom.

Koliko boš še videla in doživela, preden prideš v sinje morje, kjer se boš šele odpotila! Za slovo ti kličem: »Uniči in utopi sovražnika, ki hoče podjarmiti in zaslužiti tebe in to krasno dolino!«

Obisk v Gorici.

(Približno — ar.)

Mislil sem mi venomer blodilo, srce mi ni dalo miru, dokler se nisem odločil, da pojdem v Gorico. Navsezgodaj sem se odpejal od doma s kolesom. Ali komaj dospem do Sela pri Črničah, zaslisim v zraku brnenje motorja. Pogledam kvišku ter zagledam laški zrakovplov. Kdo bi si bil mislil, da boče ta zrakovplov ravno ta dan, t. j. 15. januarja 1916, dospel tako nepoklicano in tako predrzno v našo dolino? In vendar je bilo tako. Ni mi bilo mnogo mar zanj, da bi ga še dalje opazoval, ampak sem se hitro odpejal naprej, ker se mi je mudilo dalje.

V Črničah sem se malo okrepal, nato sem nadaljeval svojo potovanje. Brzo kakor veter me je neslo kolo, a kakor nalašč mi ni hotelo naprej, ko sem enkrat dospel do Ajševice. Ne vem, ali je prejšnji gospodar kolosa bil doma iz Ajševice ali ne, resnica je, da mi ni hotelo nikakor z mesta. Po kratkem popravilu sem se vendar kmalu nato odpejal proti Ljubljani Gorici.

Kako tesno mi je postalo pri srcu, ko sem zagledal Gorico, kar nenkrat so stopili pred me vsi prejšnji dogodki in rotili sem se nad izdajalskim Lahom, ki nam je napravil toliko zla. Komaj dospem do ulice Dreosni, zagledam skofov zavod, ki je imel cel stolp prestrežen od laških izstrelkov, tako da bi vsakdo lahko skozi videl; celo poslopje je stalo menda nad 3 milijone. Na splošno rečeno, drugače omenjena ulica ni imela poškodb, in kdor je med obstreljevanjem tu bival, je lahko prenesel celo stvar. Po trgu Sv. Antona sem ko-

na strani onih, ki so hoteli poravnati, ampak da je podžigala nasprotje med Rusijo, nami in Nemčijo. Eurian opozarja tudi na veliko razliko med vprašanji londonske poslaniške konference, ki ni imela sklepati obveznih dogovorov, in med vprašanjem, ki je nastalo po sarajevskem atentatu vsled našega ultimata Srbiji. L. 1914. je bilo treba rešiti tako vprašanje, za čegar rešitev je bila nasproti Srbiji, izživajoči do krvi, poklicana samo nonarhija. Zunanji minister nato še obsirno razpravlja o krivdi Rusije in pravi, da je danes bolj praktične važnosti vprašanje, kdo je odgovoren za nadaljevanje vojne. Sir Grey je rekel, da vojne zato ni konec, ker se osrednji sili smatra za zmagovalki, entento pa za premaganega, ko pa ententa še vendar ni in tudi ne bo premagana. Mi našim sovražnikom ne moremo ukazati, da naj priznajo, da so premagani ali da se odpovejo upanju na zboljšanje položaja. Na drugi strani pa tudi ni mogoče prevrniti jasnih dejstev in če pravi Grey, da ententa še ni premagana, tedaj osrednji sili čisto iz svoje skromnosti lahko opozorita, da sta eni dve še manj premagani.

En sam pogled na vojni položaj odgovori na vprašanje, katera stranika da stoji na stališču, ki je v dejanskem nasprotju s položajem. Dejstvo je, da se tehnika na vseh bojiščih nagiba v korist naše četrverve zveze in da si tega uspeha ne bomo dali nikdar več iztrgati. Potrdila samooobrambe nas je gnala v vojno. Tega tudi po naših sijajnih zmagah ne smemo pozabiti.

Naš vojni cilj

je ta, da trdno in trajno svojo varnost obvarujemo za bodočnost pred obnovitvijo takih zavratnih napadov. Mi ne stavimo nobenih previsokih zahtev, pa to svojo varnost si hočemo skovati pri ognju našega svetlega navdušenja za vojno.

Božji previdnost je znano, koliko težkih udarcev še pride, predno po tej novi ustanovitvi domovine lahko počijemo, toda Avstrija v zvezi s svojimi zaveznicami ne bo prej stopila iz tega težkega pota junških naporov, dokler si ne pripori končne zmage.

Znano je, da si naši sovražniki obeajo preobrat v vojni sreči od onega velikega skupnega napora, na katerega se že davno pripravljajo in pa od naše utrujenosti. Neustrašeno smo storili in storimo vse, s čimer moremo preprečiti to nakano in v zaupanju v Boga upamo, da bodo tudi te naše sovražnike razočarale. Lahko sicer z nadaljnim bojem nagrmadijo še več gorja nad človeštvo, toda železnega koraka usode ne morejo več ustaviti. Miroljubnost monarhije je vzvišena nad vsak dvom, pa če Greyeve besede z dne 10. maja porabimo v našem slučaju, lahko tudi mi rečemo: Avstrija in njene zaveznice ne dopušte takega miru, ki ne bi prinesel pokore za številne zločine vojne.

Aлкоholno vprašanje v novi luči.

V novi luči? Da! Ta nova luč je knjižica, ki jo je spisal graški vseučiliščni profesor dr. Karel Weiß: Die Alkoholfrage. Ein Vademecum für katholische Mäßigkeitsbestrebungen. Izšla je pred kratkim. Nekaterim se zdi, kakor da bi ta knjižica pomenila poraz abstinencnega gibanja med

maj vozil po od granat raztrgati cesti, tako da sem se le s težavo komaj preril skozi to kamenje. Na sredi trga je bila velika jama, imela je kake 3 m širine in kak 1-5 m globočine, ki jo je menda naredila 28 cm granata. Nekaj dni preje, menda 9. januarja, je pa neki sovražni letalec vrgel bombo na hišo grofa Lanthierja, a ni bilo hujše nesreče, kakor da je zmetel nekaj drv, ki so bila spravljena v podstrešju omenjene hiše, na ulico, v veliko veselje nekaterim žencam izpod Grada, da so si pri tej priliki nabrle vsaj nekaj drv, ki jih takrat sploh ni bilo mogoče dobiti. Naprej idoč zagledam dve novi luknji, ki so jih naredile granate malega kalibra mesarju Kufarinu. Nato zagledam zopet nanovo narejeno luknjo na stolni cerkvi.

Gredeč naprej sem bil jako vesel, da sem le srečno dospel do našega prejšnjega bivališča. Jako čudno se mi je pa vseeno zdelo, da so bila vrata, ki sem jih bil pred odhodom zaklenil, le zasilno zaprta. Ali se je morda zgodila kakšna zmešnjava od 30. novembra 1915 do 16. januarja 1916? In nisem se varal? Pogledam skozi ključavnico in kaj zagledam: cela naša dvonadstropna hiša popolnoma podrt! Čelo dvorišče je bilo pokrito s kamenjem, tako da bi človeška noga težko hodila po tej strašni groblji. Odprem duri, pogledam plašno notri, zaslišim neki ropot, poslušam dalje... kar naenkrat pridri cel ta tolpa podgan skozi odprta vrata in naravnost proti meni. Zgrabim za kamen, ga vržem v sredo te tolpe in zadnem eno celo podgano.

(Dahle.)

našim narodom. Nekdo je v tej knjižici celo našel, da je abstinenca — greh!

Knjižica ima ta-le poglavja: beseda in pojem alkohol, vino v luči sv. pisma, dolžnost zmernosti, prostovoljna popolna zdržnost, vino v luči splošne izkušnje, alkoholne pijače pred sodnim stolom znanosti, ali so vse alkoholne pijače res strup, vodilne misli (Grundsätzliches) o abstinencnem gibanju.

Ne moremo reči, da bi ne bilo kaj res, kar je v teh poglavjih povedano. Alkoholno vprašanje je pravno (moralno) vprašanje. Zato je treba odgovora na to vprašanje iskati v sv. pismu. Nauk sv. pisma je odločen. Sv. pismo pa našteva vino med posebnimi darovi božje dobrotljivosti. Zmerno uživanje vina naj po nauku sv. pisma človeka razveseljuje, tolaži in zdravi. Kakor pa sv. pismo dovoljuje zmerno uživanje vina, tako prepoveduje nezmernost pri tem uživanju. Jezus sam je pil vino. Toda napačno bi bilo, ko bi kdo iz tega izvajal pravilo: »Kdor pije vino, je popolnejši, kakor tisti, ki ga ne pije,« kakor bi bilo tudi nasprotno napačno: »V abstinenci je večja popolnost kakor v zmernosti.«

Kakor uči sv. pismo, to potrjuje izkušnja narodov in stoletij.

Znanost uči soglasno, da je nezmernost v uživanju opojnih pijač človeku škodljiva. Posameznim osebam škoduje tudi zmerno uživanje takih pijač. Nekaterim bolehnim osebam je zmerno pitje vina zdravilo. Zdravim ljudem vino, zmerno uživano, ne škoduje, ampak je verjetno, da pospešuje prebavo in vpliva blagodejno na razne organe človeškega telesa in po njih na dušno delovanje. Tudi ima po mnenju raznih zdravnikov v sebi redilne snovi.

Alkohol sam na sebi je strup. Žgane pijače, užite v mali množini kot zdravilo, niso strup. Redno pitje žganih pijač pa prinese nesrečo in smrt. Ne morejo se imenovati strup pijače, ki so bolj produkt narave kakor človeškega uma, to je vino in mošt. Tudi je krivično, če se tem pijačam daje ime alkohol.

To so poglavitne misli pisateljeve. Ko človek knjižico prebira, se ne more ubraniti misli, da je hotel pisatelj z njo nekoliko udariti po zmernostnih in abstinencnih društvih, kakršna so sedaj v Avstriji. To je res, da se je v boju proti opojnim pijačam marsikaj pretiravalo. O vinu se je govorilo in pisalo, kakor da bi bila prava ljudska nesreča in ne božji dar. Trdilo se je, da je, tudi zmerno uživano, strup. Dokazovalo se je z izreki raznih zdravnikov, da uživanje vina človeku samo škoduje in nič ne koristi, med tem, ko so se nasprotno trditve učenih zdravnikov popolnoma ignorirale. Pa temu se ne smemo čuditi. V boju se vedno dogaja, da bojovníki v svojih trditvah pretiravajo in da radi segajo po orožju, ki jim obeta največ uspeha. Pa danes je to že vse drugače, kakor je bilo pred leti, in zdi se mi, da se protialkoholno gibanje pri nas v bistvenih točkah popolnoma ujema z načeli, ki jih povdaja dr. Weissova knjižica. Ta načela so: Boj žganjepitju! Boj ne z m e r n e m u uživanju vina in piva! Popolna abstinenca za tiste, ki jim zaradi raznih živčnih in drugih boleznij škoduje vsako — tudi zmerno — uživanje vina. Komur je vino potrebno kot zdravilo, ga uživaj. (Sv. Pavel Timoteju.) Če si zdrav in se ti ni treba bati, da bi ti malo vina škodilo, si ga lahko privoščiš nekoliko, da se pri njem malo razvedriš, ali da se znebiš skrbi in žalosti, ali da se po naporu pokrepčaš ali za naporno delo okrepiš, ali tudi zato, ker se ravno v družbi pije vino, da ne delaš izjeme ali ne motiš veselja. Pa nikdar ne pozabi zmernosti! Je pa mnogo vzrokov, da se tudi vina, piva in sadnega mošta popolnoma zdržiš. Če nimáš veliko denarja, zdržiš se! Morda bi ti bilo vino koristno, pa imaš denarja komaj za to, kar je potrebno tebi in tvoji družini, in potrebno ima prednost pred koristnim. Če se zdržiš vina za pokoro za svoje grehe in iz ljubezni do Boga, je to vse hvale vredna abstinenca. Če se zdržiš pijače zato, da bi s tem pomagal zatreti pijačevanje med narodom, je ta tvoja abstinenca zelo imenitno narodno delo.

Ali bi ne podpisoval teh stavkov vsak pameten voditelj abstinencnega in zmernostnega gibanja? Te nazore brani tudi dr. Weiss. In ko bi vsi tisti, ki ob vsaki priliki zabavljajo zoper abstinencno gibanje, vedeli, kaj pravzaprav hoče to gibanje, bi gotovo obmolnili.

Sicer se pa drevo najbolj spozna po sadu, ki na njem dozori. In če preudarimo, koliko manj se pije danes ob raznih prilikah, kakor se je pilo ob podobnih prilikah pred dvajsetimi leti, moramo reči, da je abstinencno gibanje prav koristno drevo.

Zato pa kličemo: Le naprej! Pa previdno in trezno in brez pretiravanja. Kdor zahteva preveč, malo ali nič ne doseže. Glavna reč naj bo, da odvadimo ljudi žganjepitja. Zato bi pa morda bolje bilo, če bi tam, kjer se pije veliko žganja, ljudem priporočali, naj rajši pije vino ali pivo. Na to limanico bi se jih več vsledlo kakor na tisto, ki se ji pravi popolna abstinenca. In

pri popolni abstinenci bi se morda postavilo nekaj izjem, da bi se ljudem ne zdela tako strašna. Če se kdo posti, je to hvale vredno; če se posti na Veliko nedeljo, nihče tega ne bo odobral. Tako bi bilo primerno, da se tudi abstinencem dovolí vino ob družinskih godovih, velikih praznikih in slovesnostih, n. pr. ob svatovščini ali novi maši.

Pospeševanje abstinence in zdržnosti je velikega pomena za naš narod. Saj je že znana ona pesem o vitezu, ki je v vsakem kraju najkraj pogledal, če visi kje smrečica pred hišo. Če ji je našel, je veselo zaklical: »Est, est (t. j. je, je)!« Ko je umrl, mu je služabnik na grobni kamen uklesal te besede:

»Propter nimium est, est, est,
dominus meus mortuus est.«

to se pravi:

»Zaradi preobilnega je, je, je,
gospod moj umrl je.«

Temu in onemu Slovincu bi se mogle podobne besede zapisati na grob, in ko bi ne bilo nikogar, ki bi kot tromba povzdigoval med narodom svoj svarilni glas, bi morda prišel čas, ko bi se tudi našemu narodu moral postaviti nagrobni spominek z napisom:

»Propter nimium est, est, est,
populus (narod) meus mortuus est.«

—aa—

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. junija. Uradno:

Odbili smo ruske napade južno od Bojana in severno od Crnovic. Sicer južno od Pripjatega ob neizpremenjenem položaju nobenih posebnih dogodkov.

Severno od Baranovičev so se nahačale včeraj dopoldne nemške in avstrijske čete v najtežjem ognju ruskih topov. Zvečer je napadel sovražnik postojanke, a so ga povsod popolnoma odbili. Končno je streljalo sovražno topništvo v ruske množice, ko so se umikale.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. junija. Veliki glavni stan:

Poizvedovalni oddelki so porušili južno od Naroškega jezera naprej potisnjene utrbe, pripeljale so s seboj 69 ujetih Rusov.

Na bojni črti severno od Baranovič je pričel sovražnik napadati. Po ljuči pripravi s topovi so naskočile goste množice sedemkrat naše črte. Ruse smo popolnoma odbili s težkimi izgubami zanje.

Nemški letalci so izvedli v zadnjih dneh dolekosežna podjetja proti železnicam za rusko bojno črto. Večkrat so ustavili vojaške vlake in so rušili kolodverske naprave.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Ko so se pred tremi dnevi naše bojne sile v severni Bukovini med ljutimi boji zadnjih čet ločile od sovražnika, so se naše črte umaknile za Sadagoro, Sniatyn in Horodenko, v katere kraje je prijezdila sovražna poizvedovalna konjenica.

Južno od Bojana so napadli Rusi naše postojanke ob Prutu, pa so bili odbiti. Med Dnjestrom in Prutom so se sicer vršili boji le manjšega obsega.

Ob Stripu so Rusi zahodno od Trembovle v prostoru pri Burkanovu večkrat zaporedoma napadli, pa so bili vedno odbiti.

Na bojni črti Wojbijiowka—Čebrov, severozahodno od Tarnopola, trajajo trdovratni boji dalje, ne da bi se znatno spremenile postojanke.

Po najnovejših poročilih je nastal v bojih v Voliniji in Bukovini odmor, kot naravna posledica ločitve od sovražnika. Sovražnik nam je tu, potem ko so se njegovi poskusi, da bi motil naše umikanje, krvavo izjalovili, neposredno sledil le s konjenico, da bi vzdržal stik z nami. Gotovo so težke izgube Rusov, ogromna poraba municije in drugega vojnega materiala vplivale, da sovražne armade niso mogle našim četam tako hitro slediti, kot bi rade.

PRETIRANO RUSKO ZMAGOSLAVJE.

Dunaj, 14. junija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Med tem ko so se glasila prejšnja poročila ruskega generalnega štaba čudovito skromno, je razglasilo 11. t. m. rusko vojno vodstvo sledeče zmagoslavje:

»Včeraj smo zopet ujeli 35.100 vojakov, 1 generala in 409 častnikov. Vzeli smo 30 topov; naš plen je bogat. Samo armada generala Lešickega v prostoru pri Crnovicah je ujela 18.000 mož in je popolnoma premagala sovražnika.

Petrograd, 11. junija. Zahodno bojišče. Poroča se, da se je prodiranje naše armade v Voliniji, Galiciji in v Bukovini tudi včeraj nadaljevalo in da je bilo uspešno. Zaradi velikega števila ujetnikov in krvavih izgub se sovražne armade krčijo. Vsled velikih uspehov naših čet smo ujeli mnogo tisoč mož in zaplenili take množine vojnega orožja, da ga začasno ni mogoče prešteti. V enem samem odseku sovražnih postojank smo na primer zaplenili 21 žarometov, 29 vojni kuhinj, 47 voz za strojne puške, 12.000 pudov (191.200 kg) žice, 1000 zaviralnih stebrov iz betona, 7 milijonov betonskih kock, 10.000 pudov (166.000 kg) premoga, velikanske zaloge streliva, veliko število orožja in drugega materiala. V nekem drugem odseku smo zaplenili 30.000 patron, 300 zabojev streliva za strojne puške, 200 zabojev ročnih granat, 1000 še rabljivih pušk, dva dajnogleda, en Mortonov vodnjak in 9 takozvanih prenosljivih vodnjakov. Plen na vojnem materialu, katerega je sovražnik pripravil za najrazličnejša dela, je ogromen in spričuje o velikosti uspeha, ki smo ga priporili nad sovražnikom.

V včerajšnjih bojih smo ujeli zopet 1 generala, 409 častnikov in 35.100 vojakov. Skupna vsota tekom teh operacij do zdaj privedenega plena je torej poskočila na 1 generala, 1649 častnikov, nad 106.000 vojakov, na 124 topov, 180 strojnih pušk in na 58 metalcev bomb.

Od zdaj znanih bojev opozarjamo na sledeče: junjski boj naših mladih polkov pri Rozyfczu (29 km po reki navzdol od Lucka). Nemške čete so tam poizkušale pomagati avstrijskim, toda napad naše pihote z močno podporo topništva jih je vrgel z izgubo 2000 ujetnikov, 2 topov in strojnih pušk iz mesteca. Naše čete so nato zasledovale sovražnika, ki se je umikal. Naše čete, ki so napredovale pri Dubnu, so premagale sovražnika in so vzele mesto Dubno in utrdbo. Čete so prekoračile nato Ikvo in nadaljevale napad. Deli teh čet so vzeli vas Demidovko (30 km južno od Lucka) in ob cesti Mlynov-Beresteczko (45 km južno od Lucka) in so prisilile sovražno posadko opiralšča, da je morala predati Mlynov. Ko smo pregnali sovražnika iz cele glavne postojanke severno od Buczacza, smo ujeli veliko sovražnikov, med njimi štab nekega avstrijskega bataljona in smo zaplenili veliko množino orožja. Sovražnika smo vrgli v reko Stripo. Pri Osomeze (10 km severno od Buczacza) je vzel nek naš polk celo sovražno baterijo, obstoječo iz starih 10 cm topov. Kljub ljutemu odporu sovražnika, kljub ljutemu ognju na krila, dasi so odprli zatvornice, in kljub razstrelbam podkopov so vzele hrabre čete generala Lešickega sovražne postojanke južno od Dobronovca (?); samo v tem prostoru smo ujeli 18.000 vojakov, enega generala, 327 častnikov in zaplenili 10 topov. Ko je došlo poročilo, je še vedno naraščalo število ujetnikov v posameznih odsekih. Južnovzhodno od Zalesčikov (vzhodno od Kolomeje) smo vrgli sovražnika z odločnim napadom, ki se je nato umaknil. Sovražnik je razstrelil kolodvor Jurkovec (10 km južno od Okna). Turkomanski jezdeci so napadli sovražnika, ko se je umikal; prisilili so ga, da je moral bežati. Z namenom, da vzravna položaj, je izvajal sovražnik mestoma ljute protinapade: med drugim so napadle 10. junija pri Siemki (40 km severnovzhodno od Lucka), vzhodno od Kolkov, sovražne sile z znatno premočjo. Naše čete, ki so nastopile proti njim, so jih vrgle z osredotočenim ognjem na desni breg reke Stir. Ta dan so zabranili, da sovražnik ni mogel razvijati dalje svoje protinapada. Sovražnik se je ljuto branil, posebno pri Torgovici ob Stiru (21 km južno od Lucka), kjer so se krepko borili v bojih mož z možem. Skupen uspeh krepkih udarcev, ki so jih zadale naše čete od 4. do 10. junija trajno sovražniku, poda sledečo sliko:

Naše armade so prebile trdne postojanke cele sovražne bojne črte, in sicer od obsežnih gozdnih ozemelj v južnozahodni Rusiji do rumunske meje.

Kavkaz. Turki so ponovno napadali našo postojanko pri Pleteni (?), odbili smo jih z velikimi izgubami, na stotine mrličev so morali pustiti ležati pred našimi jarki. V smeri Gimiš-Kana (?) so zasedle naše čete najsprejnejšo črto sovražnih jarkov. V smeri proti Diarbekru so napredovale naše čete, ki so pripeljale tudi ujetnike in zabojere streliva.

Nasproti tem padatom, ki naj bi s podrobnim opisovanjem vzbudili v vs posebne resnice, se mora pred vsem približati, da Rusi seveda lahko objavljajo o ujetnikih in o plenu številke po-

ljubne višine, ker se dokaz in protido-kaz v trenutnih razmerah ne moreta nikakor podati in ker je tudi dovolj prozoren namen njih brezmejnega pretiravanja. Gotovo je, da ni mogoče pri umikalnih premikanjih preprečiti, da pade v roko sovražnika veliko ranjenih in tudi neranjenih borilcev, saj je ravno usoda posebno hrabro vztrajajočih oddelkov, da odpade razmerno velik del izgub na ujetnike. Ni potrebno še posebno naglašati, da vse naše izgube — krvave in one ujetnikov — niti izdaleka ne dosežejo tistih števk, ki so jih navedli Rusi le kot vsoto ujetnikov. Ravno tako gotovo je pa tudi, da krvave izgube sovražnika, ki žrtvuje zdaj še brezobzirnejše kot kdajkoli prej svoj človeški material, saj 40 vrst globoki napadi niso redki, gotovo dvakrat in trikrat presegajo naše skupne izgube.

Novo nam je, da so ujeli enega našega generala.

Glede na ruske podatke o plenu je jasno, da nismo mogli pospraviti vsega materiala, ko smo izpraznili našo postojanko, in da smo morali popustiti brez konj pripeljane in vzdane topove starejše vrste. A glede na to so podatki sovražnika nad vse visoko vzeti. Če končno trdi sovražnik, da je prebil celo našo bojno črto na severovzhodu od Drisviatega do Pruta, je razvidno iz naših uradnih poročil z 12. in 13. junija, ki navajajo natančno kraje, koliko naj se veruje tej publici. Temu nasproti naj bodi povedano, da smo popustili Dubno, ne da je padel kak strel in da smo zadali pri Kolkih in pri Sokolu sovražniku težke poraze. Ze to, če imenujemo kraje Buczac, Wiśniowski, Kozlow, Worebiowka, Nowo Aleksiniec, Sapanow, Sokul, Kolki, Czartoryski, torej kraje, ki so se v zadnjih devetih mesecih navajali kot točke naše bojne črte, dovolj jasno dokazujejo, da po zbranih premočnih množicah doseženi ruski uspehi na posameznih mestih niso vplivali in škodovali velikim delom naše bojne črte.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

12. junija. Zahodno bojišče: Vsled ljutih neviht na južnem Ruskem so bile začasno danes ponoči motene brzojavne zveze, vsled česar so se zakasnila poročila z bojišča in zato poročila o delovanju armad niso popolna. Došla poročila z bojišča potrjujejo, da se je tudi včeraj nadaljevalo prodiranje čet generala Brusilova. V mnogih odsekih so zasledovali premaganega sovražnika. Mestoma se še ljuto vojskujejo, ker izvaja sovražnik obupne protinapade. Število privedenih ujetnikov se je pomnožilo na 1700 častnikov in na 113.000 vojakov. O bojih so došla sledeča podrobna poročila: Neko naše novo sestavljeno krdo je javilo, da je ujelo včeraj v bojih pri Rožišču Nemcev 18 častnikov, 1185 vojakov, Avstrijcev in Ogrov 26 častnikov, 742 vojakov, skupno torej okroglo 2000 mož, kar se je poročalo že včeraj. Južno od Lucka na bojni črti ob ikvi sovražnik beži; naše čete mu slede tik za petami.

Galicija: Pri vaseh Hladki in Voroblovska, 3 km južnovzhodno od Hladkega, severno od Tarnopola, je napadel sovražnik približno šestkrat naše čete; zjutraj 11. junija smo ga vrgli. V tem boju se mora pohvaliti naše topništvo, ki je ne glede na zelo ljuto sovražen ogenj s svojim ognjem pokrilo vse sovražne napade. Pri Bubulincih (11 km severno od Bugača) so se Avstrijci in Ogri, podpirani z došlimi Nemci, ljuto branili. Protinapadi sovražnika, nasproti katerim so nastopale naše čete z napadi, so nas prisilili, da smo se morali na tem mestu nekoliko umakniti. Tam se vojskujejo dalje z vedno večjo ljutostjo. V odseku južno od Dnjestra so dosegle naše čete mostišče Zalesčiki. Bore se za predmestja mesta Črnovice, kjer so se opazovale močne eksplozije. Sovražnik je razstrelil most pri vasi Mahali vzhodno od Črnovic. Skupno število ujetnikov po četah generala Lešičkega presega 21.000, ki pripadajo vsi ogrskim četam konjeništvu in pehote.

Desno krilo. Na delu bojne črte pri Rigi so napadli Nemci severno od močvirij Tirul, a smo jih pognali, nakar so naše čete zopet napredovale. Na celi bojni črti naših postojank pri Jakobovu so otvorili Nemci zjutraj 11. junija nenadoma ljuto ogenj s topovi in s puškami; čez nekaj časa so mestoma pričeli napredovati njih strelci. Naš ogenj jih je povsod prisilil, da so se morali vrniti v izhodne järke. Ponoči na 11. t. mes. so napadle znatne nemške sile po pripravi s topovi južno od Dvisvjatkega jezera, a jih je tudi tu prisilil naš osredotočen ogenj, da so se morali z izgubami umakniti. V odseku južno od Kreva je napadel sovražnik po ljuti pri-

pravi s topovi južno od vasi Kačani. Posrečilo se mu je, da je vdrl v gozd zahodno od vasi. Ogenj naših topov in napadi s ročnimi granatami so pa prisilili sovražnika, da je moral zapustiti večji del gozda, katerega je zasedel. Naš ogenj je ustavil na bregovih Jafolde napad sovražnika.

ODBITI NAPADI RUSOV.

Vojni tiskovni stan, 14. junija. Vojni poročevalci poročajo z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana: Večji boji so se razvili včeraj v nekem novem odseku ruske bojne črte. Severno od Baranovičega na bojni črti ob Ščari so otvorile ruske baterije razbijajoči ogenj na postojanke avstrijskih in nemških čet. V tem večinoma močvirnem ozemlju so bile naše postojanke večinoma nad zemljo. Utrdbe so namreč zgradili tam z zemljo in s peščenimi vrečami, ki niso tako sposobne za odpor, kakor strelski jarki pod zemljo. Ruskemu topništvu se je tudi posrečilo, da je večinoma tam razbilo naše postojanke in razrušilo ovire; po tej pripravi je več napadalnih valov naskočilo zavrzanem postojanke. Zadevajoči ogenj avstrijskih topov je kosil napadajoče Ruse. Junaška pehota je vzdržala tudi brez postojank napade in je vrgla neomajljivo mirno povsod sovražnika. Posebno se je odlikoval ob tej priliki pešpolk številka 31 iz Vel. Varadina. Odbita napadalna krdo se divje bežala. Zasledoval jih ni samo ogenj naših topov, marveč rusko topništvo je tudi namerilo svoj ogenj na njih pot; izgube ruskih napadalnih krdeh v ognju ruskih topov in strojnih pušk so bile strašne. Vse napade smo odbili, dasi so sodelovali belgijski oklopni avtomobili, ki so spremljevali ruska napadalna krdo in ki so oboroženi s strojnimi puškami in z revolverjskimi topovi podpirali napad.

V Bukovini južno od Bojana in severno od Črnovic so napadli Rusi naše nove postojanke, a smo jih odbili.

BESNI RUSKI NAPADI.

Črnovice, 14. junija. Rusi so zbrali ob besarabski meji nad 800 topov ter veliko število konstruiranih metalcev min. Njihove napade s pomočjo strupenih plinov vodijo francoski častniki. Grmenje topov je strašno. Zdi se, kakor bi se zaganjala vsa besnost cele ruske armade na našo bojno črto.

RUSI SO ŠE VEDNO PRETIRAVALI.

Berlin. Major Morath je pisal v »Berliner Tageblatt« o položaju na vzhodu: Nastop Rusov moramo smatrati za izredno odločnost. Če smo optimisti, lahko trdimo, da je nastopila Rusija s svojimi zadnjimi večjimi silami; ako pa bočemo previdno presojati položaj, moramo opozarjati, da v ljudmi bogati deželi znaša prirastek vsako leto najmanj dva milijona uporabljivih ljudi in da jih je Rusija lahko izurila za vojaške. Resnično pa je in ostane, da gre za podaljšanje bojev na vzhodu v glavnem glavnem zahvala dobavam streliva in topov, kar dobavljati državi cara Amerika in Japonska. Nemške čete ob reki Stir, avstrijske zahodno od Rovna, armadi Bothmerja in Pfünzer-Baltina, se morati zelo vojskovati, a kar tako ni verovati tistim ruskim poročilom, ki govorijo o velikem številu vojnih ujetnikov. Rusi so od nekdaj navajeni, da ustvarjajo s takimi pretiravanji javno mnenje. Nekaj časa je beležila ruska pomladanska ofenziva proti Hindenburgovi armadi ob Naroškem jezeru male uspehe, štiri tedne pozneje smo pa Ruse porazili. Upajmo, da se ravno tako konča ruska ofenziva na jugovzhodu. Opozarjamo na »Secolo«, ki je pisal 8. junija: Avstro-ogrske čete bodo nadomestile nemške čete, če bo to potrebno. Le če se razširi ruska ofenziva in se ne omeji samo na južni odsek, lahko Italiji pomaga.

CILJI RUSKE OFENZIVE.

Stockholm, 14. junija. O ruski ofenzivi poroča »Rječ«. Da zasleduje več ciljev, pred vsem pomagati Italijanom. Pričakuje se, da bodo Avstrijci vsled te ofenzive morali svoje čete z italijanskega bojišča poslati zopet v Galicijo. Dalje nameravajo s tem pritiskati na Rumunijo, ki se je zadnji čas očividno približala osrednjima velesilama. V zvezi s to ofenzivo bodo od Rumunije zahtevali, naj se končno odloči, če gre z entento ali proti nji. Končno hočejo vplivati tudi na balkanski položaj, da ne bi osrednji velesili mogli odpošiljati novih čet na Balkan in bi tako Bolgari ne dobili nikake pomoči.

BRUSILOV POTREBUJE SVEŽIH ČET.

Genf, 14. junija. »Echo de Paris« poroča iz Petrograda: Trenotni odmor v ruski ofenzivi severozahodno od Buczacza utemeljujejo z nujno potrebo, da mora Brusilov spraviti na bojišče

sveže čete, kar je vsled strašnih neviht v Voliniji in omejenih potov zelo težavno delo.

TAKTIKA GENERALA BRUSILOVA.

Amsterdam. General Brusilov je izjavil nevtiralnim vojnim poročevalcem, da se je zopet poprijel načina, kakor so napadali Rusi ob bojih v Karpatih in da poskuša z neprestanimi napadi pehote prebiti bojno črto.

Genf. »Echo de Paris« poroča iz Petrograda: Rusko prodiranje severozahodno od Bučaca počiva, ker mora privedi Brusilov vsled ljutih bojev sveže čete, kar je težavno delo radi strašnih neviht v Voliniji in radi pomlakuženih potov.

KDO VODI RUSKO OFENZIVO.

Pjotrkov, 14. junija. »Dziennik Narodowy« poroča: Rusko ofenzivo vodijo generali Brusilov, Bjelajev, Ever, Lunkovsky, Kuropatkin in Polivanov.

LAHI IN ANGLEŽI SE BOJE HINDENBURGOVE OFENZIVE.

Milan, 14. junija. Kljub temu, da občejuje ruske uspehe, dvomi »Corriere della Sera«, če se ruski armadi posreči, hitrost dosedanjega prodiranja trajno pridržati. Boji se, da ne bi Nemci, ki branijo severni, dosedaj od ofenzive še nedotaknjeni del, napadli od strani. Tudi londonskim poročilom ni všeč, da ni na ostali 400 milj dolgi vzhodni bojni črti nobenega posebnega delovanja in spravljajo to v zvezo z velikimi pripravami za Hindenburgovo ofenzivo.

RAZPUTIN IN ILLIODOR.

Kristianija. Trdi se z dobro poučene strani, da je Razputin vsled Stürmerjevega nastopa padel v nemilost. Ruski menih Illiodor, ki se je mudil od januarja kot begunec v Kristianiji, je odpotoval 12. junija v New York.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. junija. Uradno: Položaj se ni izpremenil. Naša pomorska letala so zopet napadla kolodvor in vojaške naprave v San Giorgio di Nogaro kakor tudi kolodvorske naprave v Gračevo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

12. junija. V dolini Camonica in v Judikariji topniški dvoboj in boji manjših oddelkov. V dolini Lagarina močan sovražni topovski ogenj proti našim postojankam na Coni Zugna. V Vallarsu, v odseku Pasubio, in na bojni črti Posina—Astico je zopet napredovala naša pehota, dasi jo je zaviral ljuti ogenj sovražnih topov, v višjih krajih pa snežni viharji. Z najtežjimi izgubami za sovražnika smo odbili dva sovražna protinapada v smeri na Forniali in v odseku Campiglio. Na visoki planoti Sette comuni, južnozahodno od Asiago, so prekorčili mali lastni oddelki dolino Canaglia, prodirali so proti zahodnemu robu Monte Cengio, proti Monte Barco in proti Monte Busibollo. Podrobna poročila nam kažejo sijajen uspeh našega orožja v bojih dne 10. t. m. na Monte Lemerle. Hrabra pehota brigade Forli, 43. in 44. pešpolk, se je krepko branila proti napadom strašnih množic sovražne pehote, ki so že dosegle višino naših postojank, nato je izvedla protinapad, razkropila je sovražnika in ga lep kos zasledovala z bajonetii. V Suganski dolini so naše čete prodirale proti potoku Maso dalje in odbile sovražne protinapade blizu Scunelle. Na ostali bojni črti dvoboj s topovi in delovanje naših malih oddelkov. Sovražni letalci so metali bombe na Vicenzo, kjer so zadeli vojaško bolnišnico, na Thiero, Benetke in Mestre; škode so napravili le malo.

Iz Suganske doline.

O bojih v Suganski dolini poročajo vojni poročevalci med drugim sledeče: Pred 15. majem se je vlekla laška črta, opirajoč se na vrhova Manderiolo in Leve čez dolino Sella in hrbet Armenter v Sugansko dolino. V tej so bile prednje avstrijske obrambne črte, ki so bile zelo pogosto napadane, potisnjene v prostor Novaledo—Monte Broi—Kappelle San Osvaldo. Do prave glavne postojanke avstrijske bojne črte Italijani niso nikdar prišli.

Potem ko so se v začetku vojske skozi štiri mesece dali varati od nadporočnika Feika, ki je s 150 možmi branil Sugansko dolino, jim potem, ko je bilo na naši strani dovolj čet, ni bilo več mogoče priti naprej.

Na svoji strani so napravili Italijani čez višinske grebene pet zelo dobro utrjenih obrambnih črt. Te so bile vsled višinskih opirališč tako močne, da bi bil vsak frontalni nastop brezuspešen. Zato se je uporabila posebne vrste ofen-

ziva. Medtem ko je artiljerija obdelovala sovražne črte in se je izvedel demonstrativni napad severno od Brente, so zastavili male oddelke neposredno na pobočjih armenterskega grebena. Skoro po navpičnih gorskih stenah, kjer sovražnik ni pričakoval napada, so morali mali oddelki plezati navzgor. Bila je to izredna naloga, ki so jo morali izvršiti vojaki. Šlo je zato, da se nenadno ustalijo in s tem dajo priliko večjim oddelkom, da pridejo za njimi in se na vrhu razširijo. Namera se je posrečila in naše čete so na celi črti dosegle uspehe, o katerih se je že mnogo pisalo.

General berzaljerov padel.

Lugano, 14. junija. General berzaljerov Marcello Prestmari je padel. Bil je star 69 let.

Laška kriza.

Lugano, 14. junija. (K. u.) Včeraj se je posvetoval Boselli s Samandrom, Bisolattijem in s Sonninom. Kralju je poročal dvakrat o položaju in o ustanovitvi vlade. Bisolattiju ojsiro: nasprotuje, posebno ugovarja, da bi prevzel notranje ministrstvo. O Sonninu so mnenja različna. V ostalem je vse polno ugibanj o bodočih ministrih. V Milanu so že prirejali demonstracije za Bisolattija in proti Giolittiju in Turattino. V Rim so poslali milanski intervencionisti poslanika, ki naj izjavlj, katere osebe in skupine smejo v novo vlado. O Boselliju poroča »L' Italia«, da namerava omejiti cenzuro zgolj na vojaške stvari. List opozarja na nek govor Bosellija, v katerem je naglašal, da mora Italija pred vsem zmagati na morju.

Boselli — bodoči mož.

Lugano, 14. junija. Iz Rima poročajo, da kralj včeraj ni sprejel nobenega parlamentarca. To potrjuje dejstvo, da je kralj rešitev krize popolnoma prepustil Boselliju. Salandra je izrecno izjavil, da ne bo vstopil v novi kabinet, pač pa ga bo v korist države krepko podpiral. Boselli se je posvetoval z Marcoro, večimi poslanci, Bisolattijem, Sonninom in nato s kraljem. Na Montecitorioju sodijo, da je Boselli bodoči mož in da bodo imenovani trije novi resortni ministri za komunikacijo, preskrbo in municijo.

Cadorna odstopa?

Genf. Radikalni listi v Parizu se boje, da Cadorna odstopi, ker je ministrski predsednik Salandra v zbornici strogo pogrjal italijansko višje poveljstvo. Nadomestili bi ga težko, ker general Porro ni dober strateg, ostalim generalom armada ne zaupa popolnoma. Na drugi strani je pa Cadorna skoraj moralno dolžan, da prosi za odstop. Edini izhod bi bil, če bi mu kralj odločno pokazal, da mu prej ko slej neomajljivo zaupa.

»Avanti« za mir.

Genf, 14. junija. »Avanti« odkrito izjavlja, da mora Italija takoj skleniti mir, ker je nadaljevanje vojske blizanost.

Italijanski senat.

Carib, 14. junija. (Kor. ur.) Italijanski senat je rešil brez razprave zakonski načrt o enomesečnem začasnem proračunu in se je nato odgodil.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. junija. Veliki glavni stan:

Na višinah južnovzhodno od Zillebeke smo izgubili v včerajšnjem boju del novih postojank.

V bojih 12. in 13. junija na desnem bregu Moze smo osvojili postojanke sovražnika zahodno in južno od posestva Thiaumont; ob tej priliki smo ujeli 793 Francozov, med njimi 27 častnikov, in zaplenili 15 strojnih pušk.

Uspela so podjetja nemških patrolj pri Maricourtu severno od Somme in v Argonih.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

13. junija ob 11. ponoči. Podnevi ni na severni bojni črti pri Verdunu nikjer nastopala pehota. V raznih odsekih vzhodno in zahodno od Moze se je od časa do časa prekinilo obstreljevanje. Na ostali bojni črti je bilo podnevi mirno.

Gospodarski posvet sporazuma.

Pariz, 14. junija. (Kor. ur.) Danes se je otvoril gospodarski posvet sporazuma. Briand je pozdravil delegate rekoč, da hočejo iznova dokazati slogo nazorov zveznih vlad in da upajo na trajnost svoje zveze. Ni dovolj, da se zmaga, temeljito morajo napredovati tudi materialni pomožni viri zveznih dežela in se mora zagotoviti razdelitev izdelkov po vojski.

Značilen angleški glas za mir.

Haag, 14. junija. Londonski »Economist« piše: Če more diplomacija skleniti časten in trajen mir, kaj bi bilo ugovarjati. Kdo si upa danes še začeti s staro lajno o zadnjem belicu in

o zadnjem možu. Končno ni ljudstvo tisto, ki pravi: Ne odjenjamo, dokler Rusija nima Carigrada in dokler ne bo zopet Srbije in ne dobi tudi Bosne in Hercegovine, dokler Poljske nima zopet car in dokler ne dobi Italija južne Tirolske, Francozka pa Alzacije. Dve točki zahtevati pojasnila: Kako določimo se vezali svojim zaveznikom. Kakor znano, ne smemo sklepati posebnega miru, kar pomenja, da smo se vezali za gotove najmanjše pogoje. Če stvar stoji tako in se mi prosto po lastnem preudarku ne moremo odločiti, tedaj povejte, kakšni so naši cilji, naše obveznosti, kakšne so naše in kakšne so sovražnikove nade. Šele če to vemo, moremo priti naprej. Kajti več nego ena sama nevtralnica držav je pripravljena, da nam pomagajo do častnega miru.

Na morju.

Posledice angleškega poraza pri Skagerraku.

Amsterdam. (K. u.) Angleška admiraliteta je ukazala, naj se vse vojne ladje vrnejo z Atlantskega morja na Angleško. Vojnim ladjam v Indijskem morju in na Sredozemskem morju je zapovedano, naj pošljejo polovico posadke takoj na Angleško. To so ukrenili, da nadomestijo izgube v bitki pri Skagerraku.

London. Na lastno prošnjo so upokojeni admirali George Egerstown, Frederic Inglefield in sir Artur Farwarh. Admirali so pa postali podadmirali Frederic Hamilton, Cecil Burney, Frederic Belhan in Aleksander Bethell.

Lloyd George bi bil tudi moral spremljati Kitchenerja.

Rotterdam. Lloyd George je tudi nameraval spremljevati Kitchenerja v Rusijo, a načrta ni izpeljal, ker ga je zadržalo irsko vprašanje.

»Tubantia«.

Berlin, 14. junija. (Kor. ur.) »Norddeutsche Allg. Zeitung« objavlja obširno poročilo o preiskavi glede »Tubantije«. Ta je dognala, da je dotični torpedo iz bornce št. 2033 dne 6. marca 1916 izstrelil severovzhodno od Noordhinder - svetilne ladje nemške podvodnik kot zgrešen strel na neko angleško križarko, da pa kasneje torpeda ni pobrala nobena nemška vojna ladja. V noči od 15. na 16. marca, ko se je potopila »Tubantia«, ni bilo nobenega nemškega podvodnika ali kake druge nemške vojne ladje v vodstvu 10 milj okoli kraja potopa. Temeljita preiskava je tedaj potrdila prepričanje nemške vlade, da »Tubantije« ni potopila nemška vojna ladja.

Angleži plenijo pošto.

Kodanj, 14. junija. (Kor. ur.) Generalno pošto ravnateljstvo naznanja, da je bila na danskem ameriškem parniku »United States«, ki je 1. junija odšel iz Kodanja v New York, kakor tudi na ameriškem parniku »Frederic XIII.« na poti iz New Yorka v Kodanj v Kirkwallu zaplenjena celokupna pisemska in zavojna pošta.

Ruski rušilci zažgali nemško pomožno ladjo.

Berlin, 14. junija. (K. u.) Štirje ruski rušilci so napadli ponoči od 13. na 14. jun. nemško pomožno ladjo »Hermann« v zalivu Morrkoepping in so jo po hrabri obrambi zažgali. Posadka je razstrelila ladjo. Poveljnik in večji del posadke se je rešil.

Rusija in Rumunija.

Dodnevni rusko-rumunski dogovor.

Budimpešta, 14. junija. Filipescu-jev list »Epoca« trdi, da Rumunija proti Rusiji ne more biti strogo nevtralna, ker ima z njo sklenjeno pogodbo. »Az Estov« poročevalec pravi, da je to gola izmišljotina, ki hoče ublažiti neugodni vtis ruskega navala na rumunsko ozemlje. Na Rumunskem sleherni zaupa Bratianujevi bistroumnosti, ki gotovo pozna pravi vojni položaj in zato zavlačuje tudi sedanje dogodke.

Rusko-rumunski obmejni spor poravnani.

Petrograd, 14. junija. (Kor. ur.) Petrograjska brzojavna agentura poroča: Nedavno se je pripetilo slučajno prekočenje rumunske meje pri Marmornici po neznatnih ruskih oddelkih približno ene stotnije. Ta slučajni dogodek, katerega pojasnila je najbrže iskati v dejstvu, da je meja na tem kraju zelo nejasno označena, je bil predmet preiskave na licu mesta. Ruski general je izrazil rumunskemu generalu, ki je bil prišel k preiskavi, svoje obžalovanje in dal zagotovilo, da so bile prišle naše čete pomotoma v Marmornico in da se bodo nemudoma odpoklicale.

Na Grškem bo odločil general Sarrail.

Berlin, 14. junija. »Tägliche Rundschau« prinaša po »Daily Telegraphu« atensko poročilo dr. Dillona, da bo sedanja vprašanja na Grškem rešil general Sarrail, in sicer z vsemi sredstvi, ki mu bodo na razpolago. Izvedel da je iz najboljšega vira, da mislijo sedaj končati sedanjo negotovost. Na Grškem raste nemški vpliv. Dejansko vlada general Dusanis, grški Bismarck. Grki izven Grške so nezadovoljni s sedanjo grško vlado in ustanavljajo mogočno organizacijo s sedežem v Parizu, in ta organizacija se bo kmalu pokazala pri mednarodnem položaju. Dvorna in vojaška stranka pa sta še vedno za opozicijo proti ententi. Vsekakor razmere silijo k odločitvi.

Grška demobilizirala tudi svojo vojno mornarico.

Genf. (Kor. ur.) Iz Aten: Kralj je podpisal drugi odlok, ki odreja splošno demobilizacijo vojnega brodovja Grške.

Turčija v vojski.

Turki prodirajo proti Erzerumu.

Basel, 14. junija. »Baseler Anzeiger« poroča: Turki počasi prodirajo v smeri proti Erzerumu. Petrograjski listi poročajo, da so Rusi iz vojaških ozirrov spravili iz Erzeruma vse zaloge.

Vojni cilji Japonske.

Berlin, 13. junija. »Vossische Ztg.« poroča iz Berna: Prejšnji japonski finančni minister Sakatani, ki je prišel na pariško konferenco, je izjavil, da hoče Japonska kakor njene zaveznice streti nemški militarizem, da enkrat za vselej uniči nemške sanje o svetovnem gospodstvu. Tudi pri sklepanju miru Japonska ne bo posebno stopala v ospredje, marveč naj usodo Nemčije in njenih afričanskih kolonij določijo zavezniki. Japonska se bo oglasila šele pri nemških kolonijah v Aziji in Tihem oceanu in upa, da kakor sama zaveznikom prepušča ureditev karle v Evropi in Afriki, da ji bodo zavezniki dali svobodno roko, da Japonska sama na vzvodu za večno izbrise vsako sled nemške posesti.

Wilson zopet govori za mir.

New York, 13. junija. (Kor. ur.) Reuter poroča: V nagovoru na gojence vojaške akademije v Westpointu je rekel Wilson, da bodo Združene države, ko pride čas za sklep miru, igrati nesebično vlogo. Skrbeti morajo v prvi vrsti, da kak drug narod ne spravi v nevarnost njihovih življenjskih interesov. Z ozirom na oboroževanje je rekel, da se bo svet naučil spoznavati, da Amerika res misli to, kar pravi Wilson. Zadnje čase da ga je posebno vznemirjalo, ker ameriški državljani ne sprejmejo vase duha Amerike, ampak dajejo drugim deželam prednost pred ono deželo, čegar državljani so postali. — Wilson je končal: Mi smo pripravljeni za združitev z drugimi narodi sveta in poskrbeti, da povsod zavladava pravičnost, v katero verujemo.

Poljske vesti.

Poljska spomenica o poljskem vprašanju.

Dunaj, 14. junija. Tajništvo »Poljskega kluba« poroča, da se je politična komisija temeljito bavila s političnimi razmerami v poljskih zemljah. Dne 10. junija je načelnik vitez Bilinski zunanjemu ministru baronu Burianu in ministrskemu predsedniku grofu Stürgku izročil spomenico, v kateri »Poljski klub« opozarja na tesno zvezo poljskega vprašanja z interesi avstrijske monarhije in na sredstva, ki bi znala voditi do zaželenega rešitve poljskega vprašanja.

Izpremembe v mejah širšega vojnega ozemlja.

Dunaj, 15. junija. (K. u.) »Wiener Ztg.« priobčuje razglas notranjega ministra z dne 14. junija 1916 o izpremembi meja širših vojnih ozemelj, s čimer se Gröbmung, Liezen, Leoben, Bruck o. M., Mürtzschlag, Gradec, Weiz, Hartberg in Feldbach v vojvodini Štajerski izločujejo iz širšega vojnega ozemlja. Jugozapadno širše vojno ozemlje obsega potentakem v polineženi grofiji Tirolski sodna okraja Landeck in Ried, potem politične okraje Reutte, Imst, Inomost, Schwaz, Kuftstein in Kitzbühel, deželo Vorarlbersko, v vojvodini Solno-graški politične okraje Zell am See, St. Johann in Tamsweeg, v vojvodini Štajerski

politične okraje Murau, Judenburg, Voitsberg, Deutschlandsberg, Lipnica, Radgona, Ljutomer, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj, Celje, Konjice in Brežice. Jugozapadno ožje vojno ozemlje obsega pokneženo grofijo Tirolsko izvzemši sodna okraja Landeck in Ried in politične okraje Reutte, Imst, Inomost, Schwaz, Kuftstein in Kitzbühel, vojvodino Kranjsko, mejno grofijo Istro, pokneženo grofijo Goriško in Gradiščansko, mesto Trst z okolico.

Hrib Sv. Mihaela.

Uro hoda južnovzhodno Gorici dere Ipavica po okolici, ki je gotovo najljubšeja, kar je ima starodavno grofovsko mesto. Idilični gradovi spominjajo boljših dni, romantični stolpi in razvaline pa so priče vojnih strahot, ki so žalobno že čisto divjale po tej lepi mejni deželi.

Iz Gorice drži ravna cesta v Miren. Nedaleč od tod se dviga pičlo porasel grič s pravadno božjo potjo Matere božje Gradenske. Vijugasta pot z običajnimi postajami vede na vrh griča. Poleg stare prvotne kapelice milosti so sezidali veliko cerkev, ki je sicer ostala nedovršena. Svete stopnice mirenske imajo 28 stopenj, v katere sta vdeleni po dve svetinji, zakriti s kovinastimi ploščicami. Najvišja stopnja ima tri čudežne svetinje, med njimi trščico Kristovega križa.

Z Gradenskega vrha se vidi na vzvodu ob Ipavici grad Strassoldo-Renški, ki ga obdajajo krasni stari topoli, javori in buke. V osamelem vrtu, po katerem teče potok, stoji okrogel stolp. Renče so zelo stara vas, kakor sploh sela okrog Gorice, in so bile v 13. stoletju rodni grad nemške obitelji Renčahov, od katerih je baje nastalo ime Renče (ako ni bilo narobe; op. uredn.). Kaže se, da je gospodarila ta obitelj na tem posestvu komaj dve stoletji, zakaj h koncu 15. stoletja se nahaja v goriških kronikah obitelj Hoferjev pl. Renških. Ko je ostavil zadnji grof Lenart Goriski sredi 15. veka rodni grad, so se Nemci poizgubili in naselili po krajih k domačinom (Slovincem) še Furlani, in Nemce so poznali tu le še komaj po imenu.

Dalje doli ob Ipavici so Rubje z mlinom in graščino baronice Bianchi. Vso graščino zarašča bršljin in s štirih baročnih vogelnih stolpov vejeje v mirnem času zastave v vetru. Ta graščina me spominja mladosti in mlilih sanj, lepih uric, ki sem jih prebil na gričku graščini nasproti. Otročje težnje so našle izpolnitve, ki so se kazali ob večerih tem bajnej in polnili domišljijo s strahovitimi prikaznimi. Po tihih nasadih je žuborel vodnjak, ki je metal kvišku vodo, po gostih bukovih mladikah je šumel večerni veter otožno večerno pesem, da mi je segalo v srce. Dolgo je že tega! In tedaj se spominjam prav dobro starega, četverooglatega beneškega stolpa, ki je stal zunaj na širokem polju. Izgledal je kakor normanski stolp, ki jih je videti še pogostoma ob Severnem morju. Da, nam k pustolovstvu pripravljenim mladim je bil to znamenit pejsa, ki se je prilegal prav dobro našim bajkam. Morda bi nam bil lahko povedal marsikaj, kar je videl tam zunaj in slišal na osamel široki planoti. Ta kubični tvor, se mi zdi, je imel dve nadstropji. Okna in trhle duri so bile vedno zapahnjene. Po špranjah smo škilili v mračno prostorno vežo, ki je bila vedno prazna. Temu smo se čudili najbolj.

Nekoč so nam pravili, da gospodarji notri zmaj; drugi, da stanuje v stolpu vrag, ki ponoči odpira okna in se ogleduje po okolici. Streha je imela že takrat velike luknje in se je podirala leto za letom bolj. In nam otrokom je bilo žal, da se prav nihče ni zavzel zanjo.

Rubje so zgodovinsko velevažne. V vojni proti Benečanom, ki so večkrat v deželo udrli, je padel tu leta 1617, cesarski general Trauttmansdorff. Zadel ga je sovražna topova krogla in padel je poleg Španca Marada, ki je znan iz Schillerjevega Wallensteina. Spominska plošča je postavljena v spomin.

Mnoge utrdbe, katere so zgradili v 17. stoletju, so pač izginile vse. Pod vodstvom Trauttmansdorffovim so zgradili ženski nasip z imenom »Pazisel« Zgradile so ga povečini ženske. Bogate Gradiščanke grofica Thumova, grofica Rabatta in grofica Strassoldo — te obitelji so imele v deželi bogatih posestev — so se odlično udeležile domoljubnega dela. Opustošile so celo lepe svoje vrtove, da so preskrbele utrdbi gradiva. Goričani se niso sploh nikoli vneli za Benečane. Izročilo jih smatra druge Hune; saj so posekali Kras, razdeljali gradove in opustošili vse, kar jim je prišlo pod roke.

Na boljšem glasu so Francozi, ki so zgradili mnogo lepih cest. Blizu Rubij še sedaj imenujejo pot »francosko cesto«. Po revoluciji se je sploh zateklo v Gorico mnogo francoskih plemiških obitelji.

Za Rubjami se dviga košato porasli 175 metrov visoki, robati hrib Sv. Mihaela, kamor so radi poletovali Goričani. Kolikrat smo se spenjali nanj otroci, tedaj komaj sluteci, da je doživel ta hrib že mno-

go viher, in gotovo ne pričakuječi, da bo de v malo desetletjih zopet hrib krvi. Gori pod starimi akacijami, bukvami in kostanji smo počivali in zrlj željni življenja po široki, brezkončni furlanski planjavi z njenimi mnogimi stolpi, ki so se dvigali iz tal kakor obeliski. In ako je bil dan izredno jasen, so se videle Benetke in lagune, v daljavi pa Jadransko morje. Kakor pravljske prikazni smo potem skočili k razvalinam.

Na južni strani hriba so stali takrat ostanki zidov, razpočen stolp in poznali so se sledovi okopa pri starem gradu Sv. Mihaela, ki ga goriška zgodovina imenuje večkrat. To gričevje, ki se naslanja na Dobrdoško planoto in ki ga ločita znana Hudi log in nižina Nad logom od Opatjega-sela, je bogato spominov na dogodke iz burne preteklosti grofije, in marsikatera zgodba še živi med ljudstvom.

Ponoči so videli ob Sv. Mihaelski razvalini pogostoma strahove, ki so nemi in v vrstah korakali in zdajci izginili — duše padlih junakov. V Hudem logu je — seveda baje — v gotovih časih naravnost nevarno. Tam se tudi že začelja kraske jame, po katerih biva škrtelj in se mirno naslaja ob ajdovih žgancih, a se razhudi, ako ga nadlegujejo ljudje. Ako se vrže v jamo kamen, se dostikrat ne sliši, kdaj prileti na dno. Ujame ga namreč škrtelj, ali pa vrag uduši šum.

Primorske novice.

Birma v Trstu. Tržaški škof msgr. dr. Karlin je birmal letos 222 dečkov in 288 deklic. Sv. birma se je vršila v katedrali sv. Justa.

Izdajice. Vojakom Adolfu Klipper, Tomažu Chuchla in Romanu Grion, slednji iz Koprive v Furlaniji, je c. kr. deželna sodnija v Trstu-Voloska zaplenila vse njihovo imetje, ker se je dognalo, da so pobegnili k sovražniku.

Črna kruh v Trstu. Jed ni slaba, toda gospodje pekovski pomočniki bi prebivalcem lahko prihranili delo, katero imajo z odstranjevanjem kosov krompirja iz kruha, ki so včasih debeli kot lesniki. Krompir naj se zmečka tako, da ga ne bo videti v kruhu. Človek bi mislil, da je kruh posut z mandeljni, pa je le krompir.

Lovor padlim Tržačanom. Tudi tržaška mestna občina je dala napraviti lovorjev venec s trakovi, ki bo visel med drugimi ob vhodu v Burghor na Dunaju. Na trakovih je napis: »Tergerste urbi usque fidelissima civibus qui patriae vitum sacrarunt« — Trst, mesto vsikdar najzvestejše, someščanom, ki so žrtvovali življenje za domovino.

Huda kazen. Na Borznem trgu v Trstu, v Dreherjevi palači je znana restavracija »K stari borzi«. Vodil jo je Dunajčan Wieneringer, a jo majnika lani zaprl. Letos 1. majnika pa jo je zopet otvoril ter prodajal pivo Pilsen po 1 K 40 vin. liter. Bil je kaznovan na 2000 K globe, zaplenitev 5 hl piva Pilsen in eno leto mora ustaviti izvrševanje gostilničarske obrti. Možno pa je rekural in ker vsled tega sodba ni pravomočna, ima lokal še odprt.

Goriško vino. Iz Krepelj. Dne 7. t. m. je obiskal našo vas gospod vinarski nadzornik c. kr. namestništva v Trstu. Ogledal si je s perocidom škropljene trte ter je izjavil, da perocid, ako je škropljenje pravilno prirejeno, nadomešča galico in da tudi c. kr. namestništvo daje letos prirejati po Istri poizkuse s tem sredstvom. Kakor že večkrat, trdim ponovno, da ima perocid prednost pred galico in da zato ni treba, da bi vinogradništvo trpelo radi pomanjkanja galice. To naj bi slednji izprevideli tudi tisti, ki trdijo, da perocid ni dober. Kakor nam je povedal gospod vinarski nadzornik, so bili v minulemu letu ponekod slabi uspehi s perocidom, drugod pa dobri. Kjer so bili slabi, je bil gotovo vzrok v tem, da je bil perocid v trgovini pokvarjen, ali pa ga tisti, ki so ga rabili, niso pravilno pripravljali. Kdor se hoče prepričati o rabi perocida in videti uspehe, naj pride sem. Pokažemo mu vse natančno. Tudi z novim sredstvom, ki nadomestuje žveplo, se delajo poizkusi.

Iz ruskega ujetništva nam piše Karol Pavletič (pekar) iz Št. Andreža pri Gorici. Pravi, da je že 14 mesecev vojni ujetnik na Ruskem, da je pisal domov že nešteto kart, a ni dobil nobenega odgovora. Nič tedaj ne vé, kje in kako je z njegovo družino. Prosi, da oglasimo to v »Slovincu«, ker bo tako morda zvedela zanj njegova družina. Njegov naslov je: Karol Pavletič, vojnopolnjenj pekar, Olhovatka, Volčanski ujezd, Harkovska gubernija, Rusija. — Iz ruskega ujetništva so poslali pozdrave: Kristjan Čermelj, Dobrovlje; Zimov in Simončič, Ploče; Leopold Novak, Male Zablje; Čuk, Velike Zablje; Jožef Sotej, Vrtovin; Franc Volič, Kozeper (?) — vsi s Primorskega.

Lahi streljajo na naše vasi. Poleg Vrtojbe, Bukovice in Volčjedrage je zadnje dni trpelo od laških krogel Vojersko. Mirnu Lahi že delj časa prizanašajo. Tudi Gorica je neprestano pod laškim ognjem. — V binkoštnih praznikih je bilo drugače z malimi izjemami na fronti precej mirno. Le laški letalci prihajajo vsak dan nekaj časa sem redno k nam v goste.

Javna ljudska morskopalnišča v Trstu, ki so se otvorila te dni, so letošnje leto naslednja: Za svetilnikom, v Barkovljah in pri Sv. Soboti.

— **Zahvala.** Slovenski begunci v Zalsu na Češkem se iz srca zahvaljujejo preč. g. tolminskemu dekanu Ivanu Rojcu za njegov obisk in trud, ki je bil tako tolažljiv za nas. Podprl nas je v dušnem in telesnem oziru. Bog mu stotero plačaj z zdravjem in dolgim življenjem!

Iz ruskega ujetništva se je oglašil po desetih mesecih Josip Kolarič iz Mlinskega pri Kobaridu, Primorsko.

Ročno granato je našel na binkoštni pondeljek doma za hišo v Dornbergu, 17letni posestnik sin Jožef Zorž. Prijel jo je v levo roko, z desno pa je drgal vanjo z žico toliko časa, da je eksplodirala. Učinek eksplozije je imel za fanta težke posledice, kajti odtrgalo mu je na desni roki palec in konček sredinca, na levi roki pa vse prve tri prste. Poškodovan je tudi na obrazu in levem očesu. Z vojaškim transportom so ga prepeljali v ljubljansko dež. bolnico. Ta teden že drugi prežalosten slučaj otroške lahkomišljenosti in neprevidnosti!

Od laške puške krogle je bila zadeta dne 11. t. m. Ivana Makarovič, 21 let stara hči posestnika Andreja iz Avč št. 63 pri Gorici. Ko je tega dne ob 7 uri zvečer hodila z nekaterimi tovarišicami doma po polju, jo je Lah ustrelil v levo nogo nad kolonom. Prepeljali so jo v ljubljansko dež. bolnico v zdravljenje.

Zahvala. Begunci iz Opatjega sela v Bilovu na Češkem se pristočno zahvaljujejo preč. dekanu in poslancu Rojcu, da jih je obiskal, jim dal priložnost opraviti sv. spoved in prejeti sv. obhajilo ter jih potolažil v časnih in večnih stvareh. Bog mu bodi obilni plačnik!

Dnevne novice.

— **Hrvatski sabor** se je sešel 14. t. m. dopoldne k tretjemu vojnemu zasedanju. Med došlimi vlogami je med drugim zakonski načrt o budgetni indemiteti do konca l. 1916. ter nujni predlog za razveljavljanje izključenja poslancev dr. Ivana Franka, dr. Aleksandra Horvata in Ivana Zatluka, vsi od čiste stranke prava. Po daljši debati je bila nujnost odklonjena s 35 proti 15 glasovom.

— **Velika vojna pobožnost na Trški gori** se je vršila na binkoštni ponedeljek. Udeležba je bila velikanska, ne samo iz sosednjih fara, temveč tudi Belokranjci so prihitali Marijo, Kraljico miru, prosit da nam izprosi končno zmago in častni mir. Sveta maša je bila v izven cerkve, popoldne se je molila ura in pele litanije. Vsem udeležencem boe slovesnost ostala v trajnem spominu.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Zadru 12. junija dalmatinski deželni šolski nadzornik, dvorni svetnik kraški rojak iz komenskega okraja g. Mihael Zavadlala. Veleposlovani rodbini naše najiskrenejše sožalje. — Umrla je v Postojni gospa Rozalija Ambrožič, soproga g. Miroslava Ambrožiča. Pogreb je bil danes. — Umrl je pri Poljčanah industrijec Albert Kandolin, star 39 let. — Nadučitelj Maku Tomitschu v St. Lenartu je umrla soproga Ivana Tomitsch. — Na Dunaju je umrl urednik Rudolf Stähli, ki je pred leti urejeval celovški »Kärntner Tagblatt«.

— **Nagla smrt.** Na binkoštno nedeljo je odšel Ignacij Primožič, zagur k osmi sv. maši v Tržič. Prišedši v trg se nezavesten zgrudi na tla in umrje. Rajni je bil oče posestnika in pogrebne podjetnika g. Avgusta Primožič. Naj počiva v miru!

— **Tatovi v novomeški okolici** postajajo čedalje bolj predrzni, ker se jim nikjer na sled ne pride. Dosedaj so svoje posete delali po noči, a na binkoštno nedeljo so se oglasili popoldne ob 1/4. uri, to je pri belem dnevu, pri Kavškem v Gotnivasu obč. Šmihel-Stopiče. Vdrli so šipo in so skozi okno prišli v sobo kjer so pobrali vso boljšo obleko gospodarjevo, ki je pri voljakih in gospodinje. Ljudje so nekaj časa pozneje videli nekaj ciganov ki so imeli precej natrpne »maže«, ter so izginili v gozd.

Umrl je v Kotoru kanonik don Cezar Gjurovič.

Razpuščena društva v Dalmaciji. Svojevoljno so se razšla sledeča društva: »Ar-

monia» v Sinju, »Banda cittadina Farense» v Hvaru, »Cyklist klub» v Splitu, »Federazione fra lavoratori» v Splitu, »Biblioteca popolare» v Splitu in »Hrvatska Sokolska Zajednica» v Splitu.

Izbrisani odvetnik iz odvetniške liste. Vrhovni sodni dvor na Dunaju je sklenil, da se izbrše iz odvetniške liste v Zadru tudi dr. Ljudevit Milcovich, kateri se nahaja že dalj časa v inozemstvu.

Uradna lista dalmatinske vlade »Objavitelj» in »Smotra«, katera sedaj izhajata v Šibeniku, se preselita prihodnji teden zopet nazaj v Zader.

Sprejem vojaških veterinarskih akademikov. Uradno se poroča: V svrhu izobrazbe vojaško-žvinozdravniških poklicnih uradnikov se sprejme začetkom študijskega leta 1916—1917 dvajset aspirantov v c. in kr. žvinozdravniško visoko šolo na Dunaju in deset aspirantov na kr. ogrsko žvinozdravniško visoko šolo v Budimpešti kot vojaške veterinarne akademike. Prosilci se morajo zavezati, da bodo sedem let opravljali vojaško žvinozdravniško službo v c. in kr. armadi. Za čas študij bodo na stroške armadnega proračuna skupaj nastanjeni, oskrbovani, opremljeni, oboroženi in jim ni treba ne šolnine, ne pristojbin za polaganje izpitov ali za izdajo diplome. Dana jim je tedaj možnost, da brez lastnih stroškov ali njihovih domačih dokončajo svoje študije in dospejo v svojem vojaškem službovanju do čina štabnega (višjega štabnega) žvinozdravnika (VIII. oziroma VII. činovni razred).

— **Zrebanje 6. avstrijske razredne loterije.** 1. razred, 1. dan, 10.000 kron je zadela št. 109.028, 60.000 K št. 60.606.

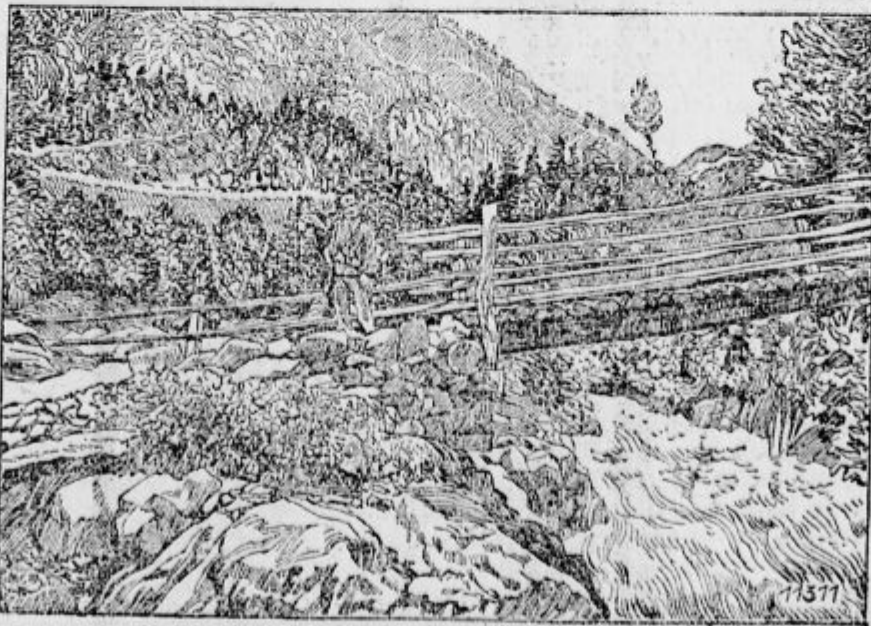
— **Slovenski Straži** je darovala Marija Irliz iz Virmaš pri Škofji Loki 5 K, ktere ji je bilo dalo Cirilovo društvo za napravo venca umrlemu družnemu predsedniku bogoslovcu Jožefu Porenta iz Pevna pri Stari Loki.

Ljubljanske novice.

lj. Generalni polkovnik Borojevič ljubljanskim šolskim učencam. Učenke mestne 8. razredne dekliške ljudske šole pri Sv. Jakobu so ekselencio pl. Borojeviča povabile na otvoritev razstave ženskih ročnih del, ki se vrši v nedeljo 18. t. m. Ekselencija Borojevič je na vabilo poslal učencam naslednje ljubeznivo pismo: »Ljube moje mlade gospodičice! Zelo in odkritosrečno me je razveselilo, da ste me povabile k slavnostni otvoritvi razstave ženskih ročnih del, ki jo priredi vaš zavod. Srčno rad bi sledil vaši želji ter prisostvuje otvoritvi te lepe razstave občudoval vašo marljivost in vašo dela, ko bi mi le bilo mogoče; toda žalobog mi razmere ne dopuščajo, odstraniti se od armadnega poveljstva. Najboljše moje želje spremljajo vaše podjetje. Želim iz celega srca, da bi bila dela vaše neutrudljive prihodnosti in vašega priznanja vrednega prizadevanja deležna najlepšega uspeha. Dne 12. junija 1916. Borojevič Gp.«

Ij Sprejem v prvi gimnazijski razred. Na drugi državni gimnaziji v Ljubljani bode vpisovanje za prvi razred šolskega leta 1916/17. v četrtek, dne 29. junija 1916 dopoldne od 9. do 12. ure v poslopju prve državne gimnazije (Tomanova ulica), pritičje na levo. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov in prinese s seboj krstni list, obiskovalno izpričevalo zadnje ljudske šole in izpričevalo o cepljenju koz. Sprejemni izpiti bodo v petek, dne 30. junija, od 9. ure dopoldne dalje. Zunanji učenci se lahko tudi pisмено zglase, ako dološljejo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu, zglasti se pa morajo vsaj pred izpitom osebno pri ravnateljstvu.

Ij Nepopoljšljiva tatova aretirana. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru so te dni ponoči opazili dva železniška uslužbenca, ki sta vzela s poštnega voza večji zavoj in ga odnesla v stranišče.

Stráža ob Adiži.

Zasledovali so ju, nakar sta zbežala v temi, a so ju končno le dobili v roke. Bila sta to evakuirani skladiščni delavec Anton Pipan iz Trsta, ki je bil radi tatvine že opetovano zaprt ter ga je čakala te dni nova kazenska razprava radi tatvine, — in 30 letni skladiščni delavec Jožef Doplicher. Z obema se je policija že dalj časa pečala. Oba sta osumljena, da sta ukradla lani poštno vrečo z 8400 kronami in nedavno gostilničarju Zorčiču v Kolodvorski ulici skrinjico z denarjem, dragocenostmi in hranilničnimi knjižicami v skupni vrednosti nad 10.000 K. Dalje sta pred nekaj meseci ukradla iz neke gostilne na Rimski cesti kolo. Pipan, ki spada med družbo tržaških vlomilcev, se je po gostilnah večkrat hvalil s tatvinami, katere je bil v Trstu izvršil s pomočjo svojih tovarišev. Policija je oba tatova izročila deželnemu sodišču.

Za državo.

Druga zbirka volne in kavčuka. Vojnoskrbstveni urad na Dunaju naznanja dne 30. maja 1916: Zopet se obrača vojnoscbrstveni urad vojnega ministrstva na široko javnost, da vzbudi živahno zanimanje vseh krogov za zbirko volne in kavčuka, ki se priredi tekom meseca junija. Kakor leta 1915, bodo šolski otroci tudi topot ob glavnih zbiralnih dneh hodili po hišah iskat pripravljene tvarine in jih oddali zbiralnikom. Velike množine volnenih tvarin, ki so se bile nabrale o priliki lanske zbirke, so se predelale in se potom industrije dovedle zopet prebivalstvu in armadi. Vzorne zgradbe vojnoscbrstvenega urada v Inzersdorfu in Vösendorfu so si šele pred kratkim ogledali merodajni faktorji in izrekli svoje priznanje. Velika nevarnost, ki je grozila domovini v tem, da nas je hotel sovražnik, ki z orožjem ničesar doseči ne more, spraviti na tla s pomočjo pomanjkanja surovin in z odrezanjem dovoza, je srečno odstranjena. Pa še enkrat je treba napeti vse sile, da se odpomore pomanjkanju surovin v notranjosti tudi za bodoče in se preskrbi armada na bojišču. Vojnoskrbstveni urad se obrača tedaj zopet na vse patriotično misleče prebivalce naše dežele z nujno prošnjo, da z vsemi močmi podpirajo drugo zbirko volne in kavčuka. Petrebujejo se predmeti iz volne in bombaža, kakor tudi odpadki gumija vseh vrst. Tudi neporabni predmeti iz volne, bombaža, platna, kakor blago, obleka, perilo, nogovnice, rute in gumijevi predmeti vseh vrst se nujno žele. Vsak pripravi svoj dar, nihče naj ne misli, da bo njegov donesek preneznaten.

Razne novice.

Jajca na karte bodo sedaj dobivali v Berlinu. Na eno karto se na teden dobi samo dve jajci.

Dunajski tržni komisar Alojzij März se je pri izvrševanju svoje službe zastrupil ter je umrl šele 36 let star.

— **Velikanski vihar v Linču.** Iz Linča se nam poroča, da je v soboto 10. t. m. divjal orkan koljega najstarejši ljudje ne pomnijo. Meter debela drevesa je izruvalo kot malo zelišče in jih položilo po tleh. Po lepih mestnih vrtovih je škoda občutna že radi tega ker je padlo drevje poškodovalo poslopja, vrtno ograje in kar je doseglo. Tudi polje je vsled nallivov in orkana mnogo trpelo.

— **Srbski Rdeči križ brez sredstev.** Srbski Rdeči križ je izdal v francoskih listih oklic, da se naj ga spominjajo Francozi ter podpro z denarjem, ker je sedaj brez vsakih sredstev.

— **»Belgradi Hinek«**, mažarski list, je pričel izhajati s 1. junijem v Belgradu.

Sienkiewicz v Parizu. Listi poročajo, da se poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz, ki je začasa vojske živel v Švici, zadnji čas muči v Parizu.

Ustanovitev muzeja Tolstega v Petrogradu. Kakor poročajo petrograjski li-

sti, je darovala vdova po avtorju »Vojske in miru« petrograjskemu muzeju Rumjanceva dragocen dar, namreč pisateljevo zapuščino in njegovo mnogoštevilno korespondenco s prijatelji, ki šteje do 10.000 pisem, med katerimi so tudi pisma slavnih ruskih avtorjev XIX. stoletja, ki imajo veliko slovstveno zgodovinsko vrednost. Točasno so se obogatile muzejske zbirke z njenim nadaljnjim darom t. j. z ustanovitvijo Tolstega dvorane v Jasni Poljani in s pisateljevimi slikami iz raznih dob. Muzejna uprava je sklenila, ustanoviti poseben Tolstega muzej, čigar posebna zanimivost bodo zgoraj omenjeni darovi.

Veleizdajalci v inozemstvu iz avstrijskih pokrajin podpirani. C. in kr. vojaška sodnija na južnem Tirolskem objavlja sledeči razglas: »Po predloženih aktih je dokazano, da večji del onih oseb, ki so v letih 1914 in 1915 iz južne Tirolske v Italijo ali Švico pobegnile, v teh deželah na veleizdajalski način posredno ali neposredno proti naši državi deluje in tako tudi na skodo lastnih vojakov vrnitve rednih razmer prepereči. Sredstva za življenje v inozemstvu in za propagando dobijo ti vojni hujšaki mnogokrat iz naših pokrajin. Služi naj kot javno svarilo, da vsak čin v prid takim veleizdajalce sumljivim osebam, posredovanje denarja ali vrednostnih pošiljav, naj si bode to direktno ali s posredovanjem drugih, kakor tudi druga, kazensko delovanje olajšujoča naznanila, se smatrajo in zasledujejo kot zločin sokrivde na veleizdajali ali kot veleizdajala sama.«

— **Prepovedane srbske knjige.** Mažarski trgovski minister je prepovedal širiti sledeče knjige: »Istorija Crne gore« (Belgrad 1896); »Srbija i Rusija« (Belgrad 1870); »Narodno zdravje« (Chicago 1910); »Historija srpskog naroda« (Mostar 1909) in »Oslobodjenje i Vaskrisenje« (Sarajevo).

Žepni atlanti v novem natisu se dobe v Katoliški Bukvarni: Hickmanns, Universal Taschenatlas 1916 z obširno statistiko, vez. 4 K 50 v; Freytags, Welt-Atlas, 58 Haupt- und 25 Nebenkarten nebst einem alphabetischen Verzeichnis von mehr als 17.000 geographischen Namen, 1916, vez. 4 K 50 v.

Pesek namesto mila. Največ mila se pri negovanju človeškega trupla uporabi za umivanje rok. Pesek iz potoka nadomesti popolnoma milo pri umivanju rok, zlasti če se pridene pesku nekoliko sode ali praška iz mila. Umivanje rok s peskom, pomešanim s sodo ali s praskom iz mila, ima to prednost, da ne stane veliko, osnaži roke zelo temeljito, se prihrani milo in stori roke mehke in prožne, zlasti če se še namažejo po končanem umivanju s par kapljicami glicerinevega olja.

Kavs z letnim časom je nastal na Luksemburškem. Vlada omenjene države je opustila izdati naredbo o uvedbi letnega časa, vsled česar je nastalo v deželi dokaj zmešnjav. Železniška in poštna uprava sta uvedli letni čas — vse drugo je pa bilo lepo po starem. Lahko si mislimo, kakšen kavs je moral to biti. Sedaj mora vlada nemudoma izdati naredbo o splošni uvedbi letnega časa po nemškem vzgledu.

Obsojeni ruski ujetniki. Pred vojaškim sodiščem v Zadru se je vršila razprava proti 8 ruskim ujetnikom, kateri so bili obtoženi, da so prodajali dele svoje obleke, ki so jo dobili od erarja. Obsojeni so bili od 1 do 4 tednov ječe.

— **Umrl je** v Belgradu vpokojeni konjeniški polkovnik Milan Jovanović-Dečko.

Prepovedan časnik. V Haagu v francoskem in angleškem jeziku izhajajoči list »La Gazette de Hollande« je na temelju § 26 tisk. zak. v avstrijskih deželah prepovedan.

„Od daleč vidimo Vicenzo ...“

Z italijanskega bojišča piše kadet Fredo Fettich: »Ljute borbe zadnjih dni je hladil izdaten dež, dva dni smo bili do kože mokri. Danes stojimo v svitu toplega solnca na zadnjem grebenu, ki nas še loči od italijanske nižine. Od daleč vidimo Vicenzo ... Lahki se nam tropoma vdajajo; v zadnjem boju v našem odseku smo jih en sam popoldan nalovili 2300. Ko gredo za fronto v vojno ujetništvo, kar poskakujemo ... Naša artiljerija je grozovita, sijajna. Celi hribi so razkopani od granat. Tu vidiš prizore, ki se Ti za vedno zarišejo v dušo. Pred nekaj dnevi smo proti večeru zasedli važne italijanske pozicije, posejane s trupli padlih braniteljev. Bili smo utrjeni in vlegli smo se, kamor smo le mogli med nje, naše mrtve sovraže, ki jih bodo jutri naši prav tovariško položili v zemljo. Poleg mene je ležal italijanski tenente s prestreljeno glavo. Mlad, lep človek, obraz mu je bil miren in v luninem svitu se je zdelo, da le spi ... Lahki mnogo tripijo. Naloteli smo na oddelke, ki so bili že peti dan brez hrane. Naša artiljerija jim je bila vsa pota s silnim ognjem zaprla. V nas vseh gori le ena želja: Naprejt!

Odlikovanja.

Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik Ivan Šiška, 1. bos. herc. pp.; nadporočnik Miroslav Fischer, 87. pp.; nadporočnik Emil Tomec, železniške postaje poveljnik v Kruševcu; poročnik Franc Remic, 27. pp.; nadporočnik-avditor dr. Metod Dolenc, pri div. sodišču; stotnik 97. pp. Adolf Perthen. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil polkovni zdravnik 20. lov. bat. dr. Oskar Kohlfürst. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik 17. pp. Edvard Oblak; narednik 87. pp. Martin Poharc; tit. narednik 17. pp. Alfonz Mevec; tit. narednik 87. pp. Josip Cajhen; rač. podčastnik 17. pp. Miroslav Ambrožič; rač. podčastnik 87. pp. Anton Sorjan in Franc Dvoržak. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetniki Logar Franc, Pernič Rupert, Petrič Ivan in Stres Iv. in predmojster Nanut Franc, vsi pri težki havbični diviziji št. 3.

Odlikovanja pri 7. polj. topniškem polku. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetniki Domanjko Ivan, Klemenčič Leopold, König Josip, Cerar V., Grašlober Ivan, Haring Josip, Jahnzoh Rudolf, Markež Ivan in Stajerk Josip; predmojstri: Kralj Ernest, Tonejec Franc, Balkovec Peter, Primosig Anton, Steiner Henrik, Vlček Josip, Grubar A., Pirnar Ivan, Prosenik Ivan, Sattler Jernej, Tramar Jakob in Vollmann Ivan; topničarji: Hreščak Štefan, Ozmec Ign., Zorn Anton in Tomažin Franc in častniški sluga Mošna Kornelija.

Beseda naših mož in fantov.

Pomlad je. Tu na fronti se je oglasil krasen maj. Vse raste in dehti in ptičice pojo. Glava nam je polna misli na dom, in srce polno hrepenenja.

Prestali smo zimo, ki ni bila preveč mrzla, izvzemši mesec februar, ko je snežilo več dni skupaj in nam zametlo vse jarke. Podnevi se zaradi ruskih pušk nismo smeli ganiti, zato smo le ponoči čistili jarke in metali iz njih sneg in blato. Bilo je dosti trpljenja in truda. Kaj pa Rusi? Tega pa vam ne moremo povedati, ker, kdor ne izkuša, ne veruje. Bili smo oni čas na besarabski fronti. Toporove, Raranče, tam, kjer je Rus od božiča do aprila napadel naše postojanke. Pa drugega se mu ni posrečilo, kakor da je enkrat vzel par jarkov in bil nekaj ur v njih, nato je pa moral v begu nazaj.

Vreme je toplo, prijetno, noči krajše, tako da se že prestaja. Moramo pa vam povedati, da smo vsi opravili velikonočno spoved, izvzemši nekaterih. Praznike smo imeli dovolj lepe; imeli smo dve sveti maši z godbo. Pričakujemo pa tistega dne, ko izgine sovraštvo med svetom in se povrne nekdanje veselje.

Končno naj omenimo še nekaj, kar nam ni všeč. Mnogo se je že pisalo in še več govorilo o fantih in moških tu na fronti. Da so pozabili na Boga, na svoje ime in poštenje, da mnogi ne poznajo več ne svoje ne ženske časti. Odgovarjamo samo to, da kolikor poznamo mi razmere, stoje naši fantje in moške še ravno na tistem stališču, kakor svoj čas doma. Nismo pozabili ne na Boga, ne na vero, ne na vse ono, kar nam je bilo kdaj drago in sveto.

Zelimo samo to, da bi se moglo isto trditi o našem ženstvu, ki je ostalo doma, kjer so varne življenja in se jim bolje godi nego nam. Zelimo, da spoštujejo same sebe in svojo deklško in žensko čast. Naj se prečistijo njive, naj se izruje nesramnost in varje in goji majska lilija. Potem šele se bomo mogli z veseljem vrniti na svoj dom.

Drugo ponavadi; zdravi smo, hvala Bogu, kadar pa nam preti kaj hudega, pa veselo zapojemo. Pošiljamo srčne pozdrave staršem, ženam, otrokom in dekleto: inf. Naglič; četovodja Poje Peter; desetnik Remec Ciril; poddesetnik Kraljič Danilo; poddesetnik Melon Anton; inf. Kocjančič Ivan; Kraljič Gregor.

Iz Husinca na Českem.

16. maja 1916.

Dne 1. maja smo zapustili Tirolsko in z vlakom »Rdečega križa« odpeljali na Česko. Bili smo skupaj štirje Slovenci: moja malenkost, Fr. Zemljic (Stajerc), Fr. Rak (Dolenjec) in četovodja mojega voda Rudolf Tomšič, p. d. Strščekov Rudelj iz Velikih Lašč. S tem sva največja prijatelja; še kot poveljnik voda je bile zelo dober do nas Slovencev in se je vedno potegnil za nas, ako so nas hoteli Poljaki kaj tlačiti. Dne 2. majnika že proti večeru smo izsto-

pili v Prahaticah na Českem blizu bavarške meje. Nastanili so nas v občinski šoli. Mesto Prahatica napravlja jako ugoden vtis, ker je zelo snažno. Zanimivo je, da so skoraj vse hiše poslikane. Slike predstavljajo razne dogodke iz česke zgodovine, svetnike, svetopisemske prizore itd. Prebivalci so večinoma Čehi, ki so nasproti nam Slovincem posebno dobri in zgovorni. Slovenci smo pri Čehih na zelo dobrem glasu, ker češki vojaki, ki so nastanjeni po slovenskih krajih, vedno pišejo domačim, kako gostoljubno so povsod sprejeti. — V mestu je tudi nekaj pomemčenih Čehov — »Pemov«, s katerimi ostalo prebivalstvo kaj malo občuje.

Ko smo se prvo jutro zbudili, smo slišali čudno ropotanje po ulicah. Cokljanje! Prahatiški prebivalci in okoličani hodijo večinoma v cokljah. Tudi na Kranjskem bi v sedanji draginji ne bila napačna ta noša.

Zemlja je tukaj dobra; po poljih so lepa žita, vsa zemlja skoraj je obdelana. Sadnega drevja imajo tukaj veliko in letos obeta obilo sadu. Lep je pogled na čedne vasi, na snažne bele hišice sredi gostega sadnega drevja — podobno kakor pri nas na Kranjskem.

V soboto 13. maja so nas prestavili v Husinec, tričetrt ure od Prahatic. S prijateljem četovodjem sva nastanjena v hotelu Radnice. Tukaj je bil rojen Jan Hus, češki narodni mučenik.

Husinec je prav prijazen kraj in okolica izredno krasna. Kdo bi si bil mislil, da si bom tu v cvetočem maju 1916 iskal zdravlja! Tone Podgradiški.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 27. domobranskega polka.
Ujeti: inf. Adam Ivan, 1. nad. s., Dragatuš; desetnik Andlovec Josip, 5. s., Ljubljana; rez. Avgustin Josip, 1. nad. s., Toplice (umrl v Rusiji); inf. Bajt Franc, 2. nad. s., Sv. Lucija; inf. Beljan Anton, Banjaloka; inf. Berčič Josip, 1. nad. s., Oselica; inf. Bernard Josip, 1. nad. s., Medvode; inf. Bizjak Franc, 4. nad. s., Gradiška; des. Curl Anton, Fara; inf. Derganc Ivan, 2. s., Prečna; des. Dolinar Peter, 5. s., Medvode; četov. Erjavec Alojzij, 1. odd. stroj. pušk. Črnuče; inf. Eržen Andrej, 4. nad. s., Cerkno; inf. Fabjan Franc, Žužemberk; inf. Ferjan Gabrijel, 3. s., Bled; inf. Finžgar Ivan, 1. nad. s., Breznica; rez. Florjančič Franc, 1. nad. s., Grahovo; inf. Gerlič Blaž, 3. nad. s., Dob; inf. Gregorič Anton, 9. s., Prvačina; inf. Grom Matej, 3. nad. s., Vrhnik; inf. Hrvanjan Alojzij, 4. nad. s., Koritnica; inf. Ivanetič Ivan, 8. s., Semič; rez. Jakopič Franc, 1. nad. s., Ljubljana; inf. Jarc Anton, Vogrsko; inf. Ječič Andrej, 8. s., Šmarje; poddesetnik Kalan Emil, 1. odd. stroj. pušk. Kranj; inf. Klavčič Rafael, 3. nad. s., Podgora; inf. Klinc Franc, 4. nad. s., Vače; inf. Kljun Ignacij, 3. s., Ribnica; rez. Končina Jakob, 1. nad. s., Trebelno; inf. Kramžar Josip, 1. s., Dole; inf. Kroš Josip, 5. s., Brežice; četovodja Lampe Ignacij, Idrija; enol. prost. desetnik Legat Edvard, Maribor; desetnik Lenič Al., 3. nad. s., Želimlje; inf. Lukanc Josip, 1. s., Kranj; inf. Lukman Karl, Kropa; poddes. Mariech Ivan, 4. nad. s., Ljubljana; četov. Marin Rudolf, 3. nad. s., Kočevje; inf. Marolt Anton, 1. nad. s., Trebeljevo; inf. Maurič Anton, 4. nad. s., Kojško; inf. Mertelj Andrej, 2. nad. s., Kranjska gora; inf. Mihalič Josip, 5. s., Dolina; inf. Mihelič Josip, 1. nad. s., Sodražica; inf. Moravec Alojzij, 1. nad. s., Idrija; rez. Mrak Ciril, 4. nad. s., Poljane; rez. Nardin Franc, 3. nad. s., Vogrsko; inf. Novak Iv., 2. nad. s., Brezovica; inf. Pavli Valentin, 1. odd. stroj. pušk. Domžale; inf. Pečarič Anton, 1. nad. s., Krško; inf. Penca Franc, 3. nad. s., Šmihel-Stopiče; inf. Peterlin Anton, Sv. Gregor; inf. Peterlin Ciril, 1. s., Radovljica; četovodja Pinterič Alojzij, Belapeč; inf. Pirc Peter, 1. nad. s., Kropa; inf. Plahutar Josip, 4. nad. s., Jesenice; inf. Podbaršek Ivan, 1. s., Loka; inf. Ražman Ivan, 1. nad. s., Srednja vas; inf. Rožman Josip, 5. s., Novo mesto; inf. Rožman Leopold, 2. nad. s., Novo mesto; poddes. Rozman Andrej, Stara Loka; inf. Skočir Ivan, 1. s., Tolmin; enol. prost., tit. des. Šmid Josip, 2. s., Podgorje; rez. Stegner Ivan, 4. nad. s., Podgorje; inf. Stergar Franc, 4. nad. s., Dobrunje; rez. Treo Roman, 4. nad. s., Ljubljana; inf. Trojar Franc, 1. nad. s., Grahovo; des. Valenčič Blaž, Postojna; inf. Verderber Franc, 3. s., Kočevje; inf. Vrt Alojzij, 4. nad. s., Dolsko; inf. Zagar Mihael, 2. s., Novo mesto; poddes. Zefran Anton, 4. s., Šmihel-Stopiče; inf. Zupančič Albin, 2. nad. s., Št. Jernej; inf. Zupančič Mihael, 1. nad. s., Praprovoče.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozorjamo na današnji oglaš »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3° zemlj. srečk iz l. 1880
1 dobitni list 4° ogr. hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 Zrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno; Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Kuharica

do sedaj samostojna gospodinja, išče mesta h kakoli boljši družini, najraje pa h kakemu gosp. duhovniku. Naslov pri upravi lista pod št. 1405.

IŠČE takoj poštenega in pridnega

mesarskega pomočnika

vajenega v klanju in sekanju govejega mesa
Marija Ponikvar, Kozina, Istra.

Deset sodov

kislega zelja

in večja množina fine pristne

slivovke

na prodaj. — Vprašanja pod »ceneno št. 14«
na upravnishvo tega lista. 1385 3

Sprejme se takoj

trgovski učenec

s primerno izobrazbo pri tvrdki Franc
Zurc, Trebnje, Dolenjsko. 1378 5

Sprejme se takoj

DEČEK

ki bi imel veselje do trgovine ter primerno šolsko izobrazbo, star 15 do 16 let iz Ljubljane ali okolice. — Tvrdka
J. Kušlan, Kranj. 1376

Kupijo se vsakovrstne

vreče.

Obvezne ponudbe z navedbo množine je poslati na Ljubljana, poštni predal 123.

Centralna mlekarina v Škofji Loki
sprejme takoj izurjenega

kurjača.

Knjigovodja

srednje starosti, neoženjen, vojaščine trajno prost, išče službe. Sprejme tudi vsako drugo tej enako delo in ob enem sposoben potnik. Naslov: Upravišstvo »Slovenca« pod šifro: knjigovodja 1379. 1379 4

Sodarji

(tudi starejše osebe) za izdelovanje sodov iz mehkega lesa za akordno delo proti dobremu plačilu se takoj sprejmejo pri tovarni barv v Dolu.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepičanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagoden. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkuš. veččaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala
Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

A. & E. Skaberné

Specijalna trgovina pletenin, trikotaj in perila

- Ljubljana -
Mestni trg 10.

Velika
izbira
nogavic!